

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26.—
za pol leta	" " 13.—
za četrt leta	" " 6:50
za en mesec	" " 2:20

V upravništvu:

za celo leto naprej	K 22:40
za pol leta	" " 11:20
za četrt leta	" " 5:60
za en mesec	" " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):	
za enkrat	13 h
za dvakrat	11 "
za trikrat	9 "
za več ko trikrat	8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Matura.

Po uradnem komunikeju o načelnih in poglobitvinih določbah, kako se v prihodnje ima vršiti matura, je zdaj izšla izvedbena naredba z natančnejšimi določili. Izvedbena naredba podere marsikatero prejšnjo nade, ki jih je vzbudil prvi komunike. Ni vse zlato, kar se sveti, tako bo zdaj marsikdo vzkliknil. Izvedbena naredba v glavnem določa:

Za pismeni izpit se izdajo stroge naredbes glede na klavzuro. Ne bo se kaznovala samo vsaka »goljufija«, temveč tudi vsako »pomaganje« in sicer z izključitvijo od mature. Izpit iz fizike sicer odpade, toda pri ustmenem izpitu iz matematike se bodo stavile tudi naloge iz fizike. Tisti reprobirani kandidati, ki nočejo zopet kot »prostovoljni repetenti« v osmi razred nazaj, morajo, ko se oglašijo drugič za matura, prinesiti s seboj uravnoteženo izpisevalno od policije. Natančnejše se odreja: Pismeni izpiti v glavnem (poletnem) terminu se morajo vršiti tri tedne pred ustmenim izpitom, torej v juniju in ne v maju, kot navadno dozdaj. V eni sobi ne sme več kot 20 do 25 eksaminandov skupaj delati. Iz sobe smejo le v najnujših slučajih. Sicer je ravnateljstvu dovoljeno izvršiti še druge varnostne naredbes, ako to zahtevajo posebne razmere kraja. Če eksaminand »goljufa«, se mora takoj odstraniti in mora zopet izdelati pod posebnim nadzorstvom sam nove naloge v enem ali pa v vseh predmetih. Če se tu »goljufa«, je za ta termin od mature izključen. Če v tretjič, potem sploh izgubi pravico do maturiranja. Ista usoda zadevne tudi tistega, ki »goljufati« pomaga. Kar se tiče izpita iz nemščine, se bo pretežno zahtevala literatura, pa brez mučnih števil. Analogno velja za druge učne jezike. Maturant dobi v roke kako pesem ali znamenitejšo delo v prozi, katero bo analiziral, označil literarni pomen, pri čemer bo v obliki kolokvija izpraševavec napeljal pogovor tudi na druge literarne in kulturne pojave itd. Iz matematike se zahteva »splošni pregled«, »verziranost v metodah posameznih panog pri reševanju abstraktnih in eksperimentalnih nalog, tudi iz fizike in praktičnega življenja« itd., kar se po

domače pravi, da bo vsaj tu ostalo pri starem ali pa bo celo razširjeno. Maturitetno izpisevalno bodo podpisali samo predsednik komisije, ravnatelj in razrednik. Matura se more samo dvakrat ponoviti; k drugemu izpitu sme pripustiti deželni šolski svet in ni potreba dovoljenja od naučnega ministrstva. Vse te določbe veljajo tudi za ženske.

Po volitvah v Kranju.

Ker »Gorenjcu« in njegovim prijateljem ne dade vsled nepričakovanega volivnega rezultata v Kranju razburjeni živci mirno spati, bo pač oprostil, da si ogle damo tudi mi malo bližje, kako je bilo v našem mestu ob volitvah. Zgodovina zadnjih volitev je namreč prav zanimiva. Znano je, da se je g. Pirc prvotno branil kandidirati, ker je nekako čutil, da ga mnogo pristašev lastne stranke ne mara, kar se je pokazalo pri zadnji volitvi mestnega starešinstva, ko on ni bil izvoljen za svetovalec. Nazadnje se je vendar udal in začel boj s tistim orožjem, ki ga edino zna rabiti: s smešenjem protikandidata. Da se pa boj, kakor ga ženó Pirc in pristaši privatno, potem v »Gorenjcu« in »Narodu« tudi neodvisnemu meščanstvu, je pokazalo število protiliberalnih volivcev, ki je naraslo od zadnje volitve za 25 glasov, dočim so liberalci napredovali samo za 5 glasov. Vsled tega so sedaj v »Gorenjcu« tako nesramni, da očitajo volivcem, ki so volili samostojno, da jim manjka razsodnosti in poštenosti! Meščanstvo tega očitania ne bo vtaknilo v žep in s takimi ljudmi obračunalo prihodnjič tem bolj temeljito.

Liberalci pravijo, da so premalo agitirali. Resnica je pa naravnost narobe. Saj je hodil od hiše do hiše pred volitvami, kakor vselej, kadar je nevarnost, mož, ki drži liberalno stranko v Kranju materielno pokonci — g. Vinko Majdič. In na dan volitve so bili najstrastnejši agitatorji uradniki njegove pisarne, ki so ta dan pozabili, da mu delajo tlako po 10 in še več ur na dan in iz »prepričanja« lovili naše volivce. Seveda uspeha ni bilo. Eden je n. pr. volivca, ki mu je ušel pri zadnjih vratih, čakal pri sprednjih zastoj poldrugo uro. Druga dva sta šla po volivca, ki so mu prej odvzeli legitimacijo, ki pa jo je ta dan čudovito zopet dobil, ga dobesedno odtr-

gala od nakovala in vlekla na volišče. Ker je mož preveč cinal, je zamudil volitev, če tudi se je g. podžupan milostno ravnal po pungerški uri. Lep je tudi prizor, ko je g. kandidat sam že med volitvijo hrulil pod mestom nekega volivca tako na glas, da so otroci in ženske letele vkup, gledat, kdo tako vpije. Če gospodje hočejo, jim pokličemo v spomin še več takih slik.

Strastno je tudi agitiral znani g. Korkalj, ki sicer dr. Kušarju leži pošteno v želodec, pa si ta ne more in ne sme pomagati, in g. trgovec Sajovic je bil tudi eden najpridnejših. Pa brez zamer, če ga za to pohvalimo!

Proti neodvisnemu kandidatu je volil ves občinski odbor razun g. župana Šavnika, ki je bil odsoten, uradništvo hranilnice, policaj, Majdičevi uradniki, večina državnih uradnikov s častnimi izjemami, ki jih nista ostrašila »Narod« in »Gorenjec«. Prišel je volit celo g. glavar, ki je sicer mnogo na dopustu, in kako je bil položaj nevaren, kaže, ker je g. Pirc volil samega sebe.

Kljub temu pritisku je neodvisni kandidat zbral 84 neodvisnih, poštenih in razsodnih glasov, ki glasno pričajo, kako preseda meščanstvu sedanja komanda. Ti volivci dobro poznajo sedanje gospodarstvo. Zato le nekaj vzgledov. Sedaj vladajoči možje so sezidali n. pr. mestno klavnico. Pri tej je n. pr. ledenica popolnoma nerabna. Napolnila se je samo enkrat z ledom; ko je pa meso v njej splesnilo in zgnjilo, je več ne napolnijo. Hlev v isti je tik zraven prostora, kjer se živina kolje in ima vrata naravnost v tisti prostor, tako da v poletnem času mrčesi naravnost na meso sedajo, kar pa seveda sanitarna oblast ne vidi, kakor tudi ne sanitarnih nedostatkov pri šoli. Dalje bolnišnica, katero so sezidali iz revnega zaklada in je stala krog 30.000 kron, je skozi 10 let služila samo za nabore, volitve, policaja in godbo. Na liberalnem shodu se je sicer povdarjalo, da v Kranju skoraj revežev ni, ki bi šli vanjo; povedalo bi se pa tudi lahko, zakaj raje zunaj stradajo, kakor bi šli vanjo. »Gorenjec« se je tudi obregnil ob novo hranilnico in posojilnico. Svoj čas so liberalci napravili kreditno društvo pod pretvezo, da hočejo klerikalci napraviti mestni hranilnici nekak konkurenčni zavod. Na to ni nihče mislil in vprašamo le, ali niso tisti najhujši škodljivci Kranja, ki

vodijo obenem hranilnico in njen konkurenčni zavod »Kreditno društvo«, ki mu je na čelu sam g. Ciril Pirc. Naša hranilnica ni ustanovljena zoper Mestno hranilnico, ampak hoče pomagati ljudem iz jerobstva, v katerem je marsikdo stokal ob času volitev in se ni upal ganiti. Odkrito naj bo povedano, da hoče nova hranilnica konkurirati zlasti s »Kreditnim društvom«! — Največ napadajo g. Pavšlarja zaradi vodovoda, če tudi je bil on tisti, ki je prvi sprožil vodovodno vprašanje. On ni bil nikdar principielno zoper sedaj razpisani vodovod, on je gledal le na to, da pride mesto do vodovoda z dobro pitno vodo, s kolikor majhnimi stroški. Ravno njemu se je posrečilo doseči, da je bil mestni zastop prisiljen pravočasno obvarovati meščana pred eventualnimi večjimi stroški. Meščani pa naj bodo tudi pozorni, da se pri vpeljavi vodovoda ne vsedejo tako na limanice, kakor n. pr. pri vpeljavi sedanje elektrike.

Nasprotniki se vtikajo vedno v zasebne zadeve. Lahko bi se tudi drugi vtikali v zasebne zadeve g. Lampreta, Pirca in drugih, a so gospodje v tem oziru lahko brez skrbi!

K sklepu še eno. »Gorenjec« se obregne tudi ob g. Pavšlarja nakit. Povemo mu pa prav jasno to-le: G. Pavšlar razpolaga s svojim nakitom, ki ga je izkopal na svojem svetu, kakor sam hoče, občinski zastop je pa ravnal res kavalirsko, ker ga je kratko podaril, četudi bi bil lahko privlačna sila za Kranj. Tudi projekte isti gospod plačuje iz svojega in je zato samo samemu sebi odgovoren, vi pa ponesrečene mestne naprave iz občinskih naklad in ste za to odgovorni javnosti. Ali se sedaj razumemo?

Nastavljen je kletarskih nadzor-nikov

Vsled izdaje novega vinskega državnega zakona, ki je stopil s 1. decembrom pr. leta v veljavo, je določeno, da se nastavijo tudi posebni kletarski nadzor-niki, katerih glavna naloga bo, nadzirati točno izpolnjevanje novega vinskega zakona ter ljudstvo, posebno prodajalce alkoholnih pijač, primerno poučiti o pravilni manipulaciji pri napravljanju, zboljšanju in pri prodajanju alkoholnih pijač. Čeravno je to mesto prav važno, kajti od dotičnega

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

Vznemirjenje je bilo tako veliko, ko smo videli odprto pot do Salomonove zakladnice, da sem se začel tresti. Bil sem radoveden, ali se po vsem tem izkaže, ali je bilo vse skupaj prazna izmišljotina, ali pa je imel stari Da Silvestro prav. In ali so v tem temnem prostoru nakopičeni ogromni zakladi, ki bi nas naredili najbogatejše ljudi na svetu? V eni ali dveh minutah smo izvedeli vse.

»Vstopite, beli možje iz zvezd,« je rekla Gagool in stopila na hodnik, »toda najprej čujte svojo služabnico, staro Gagool. Svitli kameni, ki jih boste videli, so bili izkopani v jami, nad katero stoje »Molčiči« in zloženi tukaj ne vem od koga. Samo enkrat so bili ljudje tukaj od onih časov, ko so tisti, ki so kamene nabrali, v naglici odšli ter jih pustili za seboj. Poročilo o zakladu se je podedovalo med ljudstvom, ki je živel v tej deželi od dobe do dobe, vendar nikdo ni vedel, kje se nahaja sobana, niti ni poznal skrivnostnih vrat. Zgodilo se je pa, da je neki bel člo-

vek prišel v to deželo preko gora, morebiti je tudi on prišel »iz zvezd«, in tedaj kralj ga je lepo vzprejel. To je oni, ki sedi tamkaj,« in pokazala je petega kralja pri mizi mrtvih. »In zgodilo se je, da je prišel on in neka ženska te dežele, ki je bila z njim, do tega prostora in ta ženska je slučajno poznala skrivnostna vrata — tisoč let jih lahko iščete, vendar nikdar jih ne bodele našli. Nato je beli mož stopil z žensko v sobano in našel kamene in napolnil z njimi meh od majhne kože, ki ga je imela ženska seboj, da je nosila živež v njem. In ko je odhajal iz sobane, je vzel še en kamen, zelo velik kamen, in ga držal v svoji roki.« Tukaj je prenehala.

»No,« sem vprašal brez sape vsled radovednosti, kakor vsi ostali, »kaj se je zgodilo z Da Silvestro?«

Stara coprnica je osupnila, ko je slišala izpregovoriti to ime.

»Kako poznaš ime mrtvega?« je ostro vprašala, in nato nadaljevala, ne da bi čakala na odgovor:

»Nikdo ne vé, kaj se je zgodilo; toda prigodilo se je, da se je beli mož prestrašil, kajti vzel je kozji meh s svitlimi kamni na tla in zbežal samo z enim kamnom v roki, ki si ga ti, Makumazah, vzel Twali s čela.«

»Ali ni nikdo stopil od tedaj semkaj notri?« sem vprašal in gledal v temni hodnik.

»Nikdo, gospodje moji. Samo skrivnostna vrata so si zapomnili in vsak kralj jih je odprl, akoravno ni vstopil. Pravijo, da oni, ki pridejo semkaj notri, umrjo tekom meseca dni, ravno tako kakor je umrl beli mož v jami na gori, kjer ste ga našli vi, Makumazah. Ha! Ha! Resnične so moje besede!«

Najine oči so se srečale, ko je to govorila in meni je prišlo slabo in mrz me je spreletel. Kako je stara coprnica vedela vse te stvari?

»Vstopite, gospodje moji! Ako govorim resnico, bode kozji meh s kamni ležal notri na tleh, in ako je resnica, da umrje, kdor stopi semkaj notri, boste skušili pozneje. Ha! Ha! Ha!« in šla je po hodniku in nosila luč seboj; vendar jaz priznam, da sem se obotavljal vstopiti.

»Preklicano!« je rekel Good, »mene ta stari zlodej ne bode prestrašil,« in podal se je s Foulato, kateri očitvidno stvar ni ugajala, na hodnik za Gagool in njima smo vsi hitro sledili.

Nekoliko korakov notri na hodniku, v ozki poti, izsekani iz žive skale, se je Gagool ustavila in čakala na nas.

»Glejte, gospodje moji,« je rekla in držala luč pred seboj, »oni, ki so nakopičili tukaj zaklade, so bežali v naglici; mislili so, da bi bilo dobro, ako bi jih zavarovali proti vsakomur, ki bi utegnil najti skrivnostna vrata, vendar niso imeli časa na-

mere izvršiti,« in pokazala je na velike štriglate kamene, ki so bili pet čevljev visoki in postavljeni preko hodnika z namenom, da bi jih postavili pokonci. Ob straneh hodnika so se nahajali slični kamni pripravljeni za rabo in, čudo čudes, množica možnarjev in nekoliko zidarskih ometač, ki so bile, kolikor smo si jih mogli ogledati, nekako podobne oblike in dela, kakor jih rabijo delavci dandanes.

Tu je Foulato, ki je bila nad vse prestrašena in razburjena, dejala, da ji je slabo in da ne more dalje, da pa počaka tukaj na nas. Z ozirom na to smo jo položili na nedokončano steno in postavili jerbas z živežem poleg nje.

Šli smo po hodniku kakih petnajst korakov dalje in dospeli do lepo slikanih vrat. Bile so na stežaj odprte. Kdor je bil poslednji tukaj, ali ni imel časa ali pa jih je pozabil zapreti.

Na pragu je ležala vreča iz kozje kože, ki se je zdela napolnjena z debelim peskom.

»Hi! Hi! Beli možje!« se je hehetala Gagool, ko je padla svetloba svetilke nanjo. »Kaj vam nisem povedala, da je beli človek, ki je prišel semkaj, bežal v naglici in pustil vrečo — glejte jo!«

Good se je pripognil in jo vzdignil. Bila je težka in je zažvenkljala.

»Zares! Mislim, da je polna dijamantov,« je rekel prestrašeno; in v resnici,

kontrolnega organa bo mnogo odvisno, kako in v kakšni meri se bo novi vinski zakon v enem ali drugem kraju izpolnjeval, je vlada določila le sedemnajst takih mest za celo Avstrijo, tako da pride povprečno na vsako deželo, pa tudi na vsaki dve deželi po en nadzornik. V koliko bo mogel biti en tak nadzornik, pri tako obširnem delokrogu, svoji nalogi kos, po kaže bližnja bodočnost. Na podlagi razpisa, zglasilo se je za ta mesta mnogo kompetentov, med temi tudi taki, ki nimajo nobene prave strokovne izobrazbe in ki trgovskih in sploh deželnih razmer prav nič ne poznajo. Ker je pa nov vinski zakon v marsikateri točki jako nejasen, neizrazit in preomejeno raztolmačen, se bo moral večkrat dotični nadzornik po svojem lastnem preudarku in po svoji lastni skušnji, oziroma inicijativi ravnati, da sam ne pride v zadrego, odnosno da obvari stranko nepotrebnih stroškov in sitnosti. Očividno in gotovo je torej, da bodo šele ti nadzorniki na podlagi par letnih praktičnihkušenj ustvarili vsem razmeram in zahtevam odgovarjajoči vinski zakon. Zato je pa neobhodno potrebno, da zasedejo ta mesta v vsaki deželi le popolnoma in temeljito strokovno izobražene osebe, ki tudi dobro poznajo trgovske in deželne razmere, in radi občevarjanja, tudi dobro deželne jezike v govoru in pisavi.

Kolikor pa mi postopanje pri oddajanju takih in enakih služb poznamo, da se namreč ne ozira na zmožnost kompetenta, marveč da igra pri tem glavno vlogo protekcija, opozarjamo merodajne faktorje, zlasti državne poslance v državnem vinskem odseku, naj store že sedaj — če je sploh še čas — potrebne korake, da zasedejo ta mesta kompetenti, ki odgovarjajo vsem v razglasu stavljenim pogojem, drugače se lahko pripeti, da pridejo na Kranjsko, Štajersko, na Primorsko in v Dalmacijo popolnoma krajevnih razmer nepoznajoče in jezikov nezmožne osebe, ki ne bodo v stanu občevariti s priprostim ljudstvom. Tudi bi se moralo nekoliko pri ministrstvu podrezati, da se to imenovanje kmalu izvrši.

Dnevne novice.

+ Socialni kurz v Sv. Ivanu pri Trstu. Iz Trsta se nam piše 11. t. m.: Poučna predavanja v »Narodnem domu« svetovinskem vrlo napredujejo. Udeležencev je 47, Slovencev in Hrvatov. G. Pušenjak predava o teoriji zadružništva. Pri razpravi o raznih vrstah zadrug se je razvila jako živahna debata, ki kaže živo zanimanje tukajšnjega ljudstva za gospodarski napredek in je upati, da bo nastala iz tega marsikatera občeukoristna ustanovitev. Praktično vodstvo zadrug podučuje gosp. Vek. Pelc. Z veliko pridnostjo izvršujejo vsi udeleženci stavljeni jim naloge. Od 8. do 12. ure in od 2. do 6. ure vsak dan traja pouk. — Zvečer so udeleženci povabljeni od »Slov. kršč. socialnega izobraževalnega društva«. Včeraj je govoril dr. Lampe o raznih svetovnih naziranjih z ozirom na narodno gospodarstvo. Liberalizem, socialno demokracijo in krščanski socializem je pokazal v njihovem gospodarskem delu. Danes zvečer občni razgovor o zadružništvu, potrebnem v Istri.

Proti pravicam Slovencev. V celovškem občinskem svetu je vprašal obč. svetnik Artnak, ako je res, da žel. postaje Celovec in Beljak dobe tudi slovenske

napise. Sedaj sta drž. in juž. železnica izjavili, da se na to ni mislilo.

+ Istrski deželni zbor. Dnevni red prve seje istrskega deželnega zbora, ki bo jutri ob 4. uri popoldne v bivšem samostanu sv. Klare v Kopru, je sledeči: Naznanila predsedništva; imenovanje namestnika ravnatelju v upravnem svetu istrskega kreditnega zavoda; prvo branje vladnega zakonskega načrta o posebnih odredbah glede volitve občinskega zastopa v Pulju in o premembi občinskega reda za Istro z ozirom na mestno občino puljsko; prvo čitanje vladnega predloga, s katerim se poveri neke posle krajne policije v občinah Pulj, Dinjan in Vale vladnemu organu.

+ Slovenski duhovniki v Aleksandriji. Č. p. Evgen Stanet je došel dne 2. t. m. v Aleksandrijo. Tukaj bo imel od 8. do 15. duhovne vaje za Slovence, potem pa v Kahiru, kjer bo slovenski dušni pastir in naslednik č. p. Luka Terzić, ki se po šestletni misijonski dobi povrne v domovino po Veliki noči.

+ Šolsko leto 1907-8 se konča po vseh srednjih šolah, učiteljskih pripravnicah, obrtnih, trgovskih in mornariških in sorodnih šolah, po katerih se konča normalno 15. julija 1908, že v soboto, 4. julija, če odpadejo takozvane počitnice povzročene po vročini.

+ Ob majskega vojaškem avancementu imenujejo približno 215 nadporočnikov za stotnike.

— V društvu »Kranj« je imel zadnjo nedeljo pred. g. kanonik Ivan Sušnik predavanje o polaganju kablja čez Atlantski ocean in o brezžičnem brzojavu. Poslušalci so bili izredno zadovoljni, da so prejeli pouk o zanimivi stvarini v lahko umljivi obliki. Prihodnje predavanje bo v nedeljo, dne 15. marca ob pol 8. uri zvečer. Govoril bo dr. E. Globočnik o prehajanju. Vstop je prost.

— Podzemeljsko železnico zgrade na Dunaju. Izgotovljeni so že načrti. Magistratni ravnatelj dr. Weiskirchner se je odpeljal v Berlin, da prouči berlinsko podzemeljsko železnico.

— »Društvo slovenskih profesorjev« bo imelo v sredo, dne 18. sušca, ob osmi uri zvečer sestanek v restavracijskih prostorih ljubljanskega »Narodnega doma«. Predaval bo g. dr. Josip Cerk o kartografičnih osnovah in o prof. Kožuhojem »Navodilu h kartografičnim osnovam«.

— Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih skrb za mladino. Č. kr. okrajna sodnija v Idriji obrnila se je te dni na deželno pomožno društvo v zadevi, ki je prav značilna in ki najbolje dokazuje, kako potrebno nam je otroško zavetišče. Blizu Idrije stanuje kot najemnik rudar, ki je težko obolel za jetiko in se že dva meseca ne more ganiti iz postelje. Od č. kr. rudniškega ravnateljstva dobiva na dan po 1 K 50 h, poleg tega v naturalijah na mesec 45 litrov pšenice in 80 litrov rži, na leto pa 7 m³ drv. Žena mu je pred pol drugim letom umrla tudi za jetiko. Mož ima pet otrok v starosti od 3 do 10 let, ki so doslej zdravi in prav dobro izgledajo, ki pa stanujejo s težko obolelim očetom v istem prostoru kaj lahko zapadejo jetiki, tem ložje, ker so skoraj gotovo tudi po materi podedovali bolezensko nagnjenost. In vendar se dajo vsi taki otroci rešiti, če jih le pravočasno spravimo v zdravju primerno okolico, dobro redimo in primerno odganjamo. To uvideva tudi č. kr. okrajna sodnija v Idriji, ki bi otroke najraje oddala

v primerno zavetišče, če bi ga imeli. Ker so pa tudi sirotišnice prenapolnjene, skuša za otroke izposlovati primerne podpore, da jih odda drugim zdravim rodbinam na rejo. Slučaji, kakor je navedeni, primerijo se deželnemu podpornemu društvu prav pogosto in so dokaz, kako nujno potrebujemo pri odvrčanju jetike otroška zavetišča, ki naj popolnujejo sicer tako uspešno delovanje oskrbovalnic. Žalibog so se podpore deželnega pomožnega društva — tudi ona iz dvamilijonskega fonda — izkazale kot premajhne, da bi se moglo početi z zgradbo projektovanega zavetišča, za katero se je stavljeni prostor že nakupil. Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih upa radi tega, da se bode o priliki predstoječega jubileja tudi nanj ozirala javna dobrodelnost. Saj tvori skrb za otroke, ki jim preti jetika, važen del mladinske oskrbi sploh. Te otroke lahko zanesljivo rešimo in ohranimo človeški družbi, dočim sicer prav gotovo zapadejo kugi morilki.

— Iz Ambrusa. Dne 24. februarja se je vršila v Ambrusu volitev novega občinskega odbora. Boj je bil hud, toda brez krvi, poln dovtipov in smeha. Od štirih strani je bila napadena trdnjava. Zmagala je S. L. S. s 15 odborniki. Za župana je bil izvoljen pristaš S. L. S. gospod Anton Vidmar, posestnik v Ambrusu. Tudi trije prvi svetovalci so odločni pristaši S. L. S.

— Katoliško slovensko izobraževalno društvo je imelo društven shod dne 1. marca. Govoril je o napredku pri kmetijstvu mladenič Janez Šinković iz Ambrusa. Njegov govor je bil dobro sestavljen, poln lepih naukov za kmeta. Spricuje, da je govornik veliko bral in s premislekom. Bog daj dobremu ljudstvu v Suhi Krajini več takih mladeničev in mož, da bo spregledalo in spoznalo korist društva. Velika kuga za naš kraj je žganje. Koliko se te nesnage tukaj popije. Može občinskega odbora, ako vam je na tem ležeče, da ostanejo vaše družine poštene, sklenite občinsko naklado na žganje in sklep naj se tudi uresniči!

— Overovljenje znamenj za podpise na pobotnicah. Tiskovni urad č. kr. ministrskega predsedništva poroča: Dosedaj se je zahtevalo, da so morale osebe, ki ne znajo pisati, pobotnice o izplačilih iz skupnih sirotinskih in sodnijskih depozitnih blagajn praviloma dati legalizirati na sodišču ali pri notarju. Sedaj pa je finančno ministrstvo v sporazumu s pravosodnim ministrstvom dovolilo, da se v bodoče overovljenje znamenj za podpise (križev) nepismenih kurandov brez izjeme opusti in bo zadostovala potrditev od strani dveh prič, katerih ena ima zapisati ime izdajalca pobotnice. Drugih formalnosti ne bo treba.

— Kletarski nadzorniki. Tiskovni urad č. kr. ministrskega predsedništva poroča: Zadnji čas so vinogradniki ponovno izražali željo, da bi se čim preje nastavilo nadzorne organe (kletarske nadzornike), ki jih previdja zakon z dne 12. aprila 1907 glede prometa z vinom. Kakor smo sedaj izvedeli, ni bilo stalno nastavljenje teh nadzornih organov do sedaj mogoče, ker je isto v smislu § 13. navedenega zakona dovoljeno šele potem, ko se je dognalo za mnenje dotičnega deželnega zbora. Začasno pa se dosedaj ni moglo nastaviti imenovanih nadzornikov (kakor je to nameravalo poljedelsko ministrstvo), ker še ni dosežen sporazum s posameznimi avtonomnimi deželnimi upravami, niti zaključene ostale poizvedbe, in torej še niso

dospeli vsi predlogi političnih deželnih oblastnih; na drugi strani pa je potrebno, da se prične nadzorovanje kleti istodobno v vseh kraljestvih in deželah zastopanih v državnem zboru.

— Volitve v Pomjanu pri Kopru. Dne 10. t. m. so se pričele občinske volitve v Pomjanu. Dosedaj je volil samo tretji razred, v katerem je zmagala stranka dose-danega župana Bartolicha z 275 glasovi proti 137 glasovom slovenske narodne stranke.

— »Živijo kralj Peter!« v Sarajevem. V nekem odličnem lokalu v Sarajevem so v ponedeljek večer svirali tamburaši iz Vinkovce. Nekim muslimanom jim veli, naj zsvirajo koračnico kralja Petra ter jim vrže dve kroni. Tamburaši začnejo svirati srbsko koračnico, Hrvatje protestirajo, neki Srb zakliče: »Živijo kralj Peter!«, neki Hrvat na to: »Živijo Fran Josip I!«, na kar neki jurist Hrvata udari po glavi, da mu razbije naočnike in ga rani, gostilničar se vmeša in prepreči nadaljne izgrede. Z dogodkom bo se bavilo državno pravdnštvo.

— Zdravniške službe. Za deželno bolnišnico v Sarajevem je razpisan natečaj za več mest sekundarnih zdravnikov in asistentov. Pogoje je doznati pri upravi bos.-herc. dež. bolnišnice.

— Hrvaška vlada proti antisemitizmu. V Zagrebu izdaja neki Obradović antisemitske brošure. Nedavno so mu zabranili kolportazo letaka »Svoji k svojim«. Zdaj so mu prepovedali kolportazo šaljivega lista »Rebbach«. Vidi se, da merodajni krogi na Hrvaškem čuvajo jude.

— Samoumor zaradi nesrečne ljubezni. V vlaku Dunaj - Trst se je te dni, kakor smo kratko včeraj poročali, blizu Divače ustrelil 19letni Ivan Bronzin, poštni aspirant iz Kanfanara, rodom Tržčan. Pred pol letom, ko je bil še nastavljen v Rovinju, se je tam seznanil z neko Mari-borčanko ter se v njo zagledal. Ko je bil prestavljen v Kanfanar, mu dekle na pisma ni več odgovarjalo. Ne da bi komu kaj povedal, peljal se je v Maribor, kjer dotičnica stanuje, in tam zvedel, da je ista vse smatrala le za šalo. Zato se je ustrelil. Truplo so prepeljali k nesrečnim starišem v Trst.

— Požar v Trstu. Dne 11. t. m. v jutro je zgorelo v ulici Cavana v Trstu skladišče pohištva. Lastnik Viktor Vossila je zavarovan za 10.000 kron, kateri znesek pa škoda presega. Ognjegasci so bili takoj na mestu ter so preprečili večjo nesrečo.

— Draginja v Sarajevu. Draginja v Sarajevu je neznosna. Mleko se prodaja po nekaj po 48 h liter.

— Vrtarska zadruga v Splitu je kupila prostrano zemljišče za 24.000 kron, kjer postavi tudi hišo in gospodarsko poslopje; proračun za te gradnje znaša 12 tisoč kron. Lani so prekopal in uredili 3000 m² zemlje; to leto nameravajo prekrčiti ravno toliko. Tople gredice, s katerih se bo spomladi presajalo rastline na prosto, so že pod streho. Vrtarstvo vodijo Bolgari, ki so znani po vsem svetu kot strokovnjaki v tej panogi poljedelstva. Želijo je, da zadruga kmalu izpodrine uvoz italijanske zelenjave.

— Neugodna poročila iz države Chile. Zadnji čas se je mnogo delavcev v mestu Buenos Aires dalo zapeljati, da so se izselili iz Argentiniije v Chile meneč, da bodo ondaj zaslužili, kolikor bodo hoteli. Temu pa ni tako, kajti gospodarska kriza te

misel na meh poln dijamantov zadostuje, da se vsakdo vstraši.

»Dajte!« je rekel Sir Henry nepotrepljivo. »Semkaj, stara gospa, daj meni svetilko.« in vzjel jo je Gagool iz rok, stopil iz hodnika in jo držal visoko gori nad glavo.

Mi smo pohiteli za njim in pozabili za trenutek na vrečo z dijamanti, ter se sešli v Salomonovi zakladnici.

Kar nam je razkrila slaba luč, ki jo je dajala svetilka, bila je sobana izsekana iz žive skale, ki gotovo ni merila več kakor deset čevljev na dolgo in na široko. Nato se je prikazala krasna zbirka slonovih zob zloženih drug vrh drugega notri do stropa. Koliko jih je bilo, nismo mogli videti, tako na debelo so ležali; vendar jih ni moglo biti manj kakor štiri do pet sto zob prve vrste. Samo tukaj je bilo dovolj slonove kosti pred nami, da bi naredila človeka bogatega za vse življenje. Morebiti je Salomon iz te zaloge vzel stvarino za svoj »veliki slonokoščeni prestol«, kakor mu ga ni bilo para v nobenem drugem kraljestvu.

Na nasprotni strani sobane se je nahajalo kakih dvajset lesenih zabojev, ki so bili nekako tako veliki kakor zaboji za Martini Henry streljivo, samo nekoliko večji in rudeče pobarvani.

»Tamkaj so dijamanti!« sem vzkliknil, »prinesite luč!«

Sir Henry jo je prinesel in držal blizu gornjega zaboja, čegar pokrov je bil razjeden zob časa celo v tem suhem prostoru; bil je nalomljen, morebiti od da Silvestre samega. Utaknil sem svojo roko skozi luknjo v pokrovu in izvlekel iz nje polno roko ne dijamantov temveč zlatov take oblike, kakor jih še nikdo izmed nas ni videl, in z napisi, ki so bili podobni hebrejskim.

»Oh!« sem rekel in položil zlat nazaj, »ne pojdemo nazaj praznih rok, ne! V vsakem zaboju mora biti nekoliko tisoč zlatov in tukaj je osemnajst zabojev. Mislim, da so rabili ta denar za izplačevanje delavcev in trgovcev.«

»Dobro«, je dejal Good, »mislim, da bo tako. Vendar nikjer ne vidim dijamantov, razun ako ni stari Portugalec vseh utaknil v vrečo.«

»Poglejte, gospodje, tjakaj, kjer je najbolj tema, ako hočete najti kamene,« je rekla Gagool, ki je nekako razumela naše poglede. »Tam bodo moji gospodje našli majhen prostor in v njem tri skrinje, dve zapečateni in eno odprto.«

Predno sem te besede raztolmačil Sir Henryju, ki je imel luč, si nisem mogel kaj, da ne bi vprašal, kako je to, da je ona vedela vse te stvari, ako ni nikdo stopil tu notri, odkar je bil tukaj beli človek pred več stoletji.

»Oj, Makumazahn, ki čuješ po noči,« se je glasil porogljiv odgovor, »vi, ki živite na zvezdah, ali ne veste, da imajo nekateri oči, ki vidijo skozi skale?«

»Poglejte tja v kot, Curtis,« sem rekel ter označil prostor, kakor mi je povedala Gagool.

»Halo, prijatelji!« je zaklical, »tukaj je nek skrit prostor. Sveta nebesa! Poglejte semkaj!«

Hiteli smo tja, kjer je stal v nekem prostoru, ki je bil podoben majhnemu balkonu. Ob strani tega balkona so stale tri skrinje, katerih je vsaka merila dva čevlja v četvrt. Dve ste imeli kamenit pokrov, pokrov tretje pa je bil naslonjen ob strani skrinje, ki je bila odprta.

»Poglejte!« je ponavljal hripavo in držal svetilko nad odprto skrinjo. Pogle-dali smo tja in za trenutek nismo mogli ničesar razločiti zaradi srebrnega bliska, ki nam je jemal vid. Ko so se naše oči nekoliko privadile, smo videli, da je bila ta skrinja do treh četrtin napolnjena z nebruseni dijamanti, večina precejšnje velikosti. Pripognil sem se in jih vzela nekoliko v roko. Da, nismo se varali, bili so pravi dijamanti.

Globoko sem zasopel, ko sem jih iz-pustil.

»Mi smo najbogatejši ljudje na celem svetu,« sem rekel. »Monte Christo je bil berač proti nam.«

»Preplavili homo z dijamanti trg,« je rekel Good.

»Najprvo jih bo treba imeti,« je opom-nil Sir Henry.

V sredi se je nahajala svetilka, spodaj blesketajoči dragulji, mi pa smo stali okoli bledeh obrazov in srepo gledali drug drugega, kakor da bi bili zarotniki, namenjeni izvršiti zločin, in ne najsrečnejši ljudje na zemlji, kakor smo mislili.

»Hi! Hi! Hi!« je nadaljevala Gagool za nami, ko je frfetala semintja kakor nepotip. »Tamkaj so svitli kameni, ki jih tako ljubite, beli možje, toliko kolikor jih poželite; vzemite jih, igrajte se z njimi, jejte jih, hi! hi! hi! pijte jih, ha! ha! ha!«

Jesti in piti dijamante zdelo se nam je nekaj tako smešnega, da sem se začel na vse grlo smejati, in temu vzgledu so sledili ostali, ne da bi vedeli zakaj. In tamkaj smo stali in se na vso moč smejali nad dragulji, ki so bili naši, ki so bili najdeni za nas pred tisoč in tisoč leti in nakopičeni za nas po Salomonovem davno mrtvem nadzorniku, čegar ime je bilo morda zapisano na obledelem vosku, ki se je držal pokrovov pri skrinjah. Salomon jih nikdar ni dobil, niti David, niti da Silvestra, niti nikdo drugi. Mi smo jih dobili; tam pred nami je bilo dijamantov v vrednosti na milijone in milijone in zlata in slonove kosti v vrednosti na tisoče in desetisoče, in vse je samo čakalo, da je odnesemo.

(Dalje prihodnjič.)

dežele je povzročila, da je prenehalo mnogo obrtnih in industrijskih podjetij; vsled pomanjkanja kapitala tudi ni moglo dobiti dela in vrhutega je še mezda znatno padla. V zbornicah se je chilenska vlada celo pozivila, naj s postavnimi sredstvi zabrani vsako nadaljnje priseljevanje, dokler zopet ne nastanejo normalne razmere v deželi. Slična poročila prihajajo tudi iz države Espirito Santo v Braziliji, kjer je glavni deželni pridelek — kava — prišla ob vso veljavo.

— **Podivjanost redarjev v Cresu.** Na predpust se je hrvaška mladina v Cresu veselila prepevaje nedolžne hrvaške pesmi. Znani glavar občinskih redarjev v Cresu je skočil med mladino ter hotel meni nič tebi nič odgnati par pevcev v zapor. Seveda mladeniči, ki si niso bili v svesti nobene krivice, niso radovoljno šli v luknjo. To je glavarja tako razkačilo, da je potegnil sabljo in začel ž njo kakor neumen mahati krog sebe. Stražar Markian pa je bil še bolj korajžen; ta je kar udrihal po glavah ter ranil pet oseb, med njimi nedolžno dekle. Orožniki so Markiana zaprli.

— **Zlato poroko** šta obhajala v mestni cerkvi v Višnjigori Jožef in Marija Rupnik pred istim oltarjem, kot prvo poroko pred petdesetimi leti. Navzočih je bilo šest hčera, štirje zetje, pet vnukov in dvabrata zlatoporočenke. Na slavnost so prihiteli otroci z Nemčije, Merana, Škofje Loke in drugod. V Višnjigori je to od pamtiveka edini slučaj zlate poroke.

— **Iz Amerike** je prispel predvčerajšnjim v Trst parnik Avstro - Amerikane »Sofija Hohenberg« s 45 potniki. Med vožnjo je umrl neki Josip Polito iz Scala Parrezo v Italiji, ki se je bolan vračal v domovino, da bi še pred smrtjo videl rojstni kraj. Truplo so spustili v morje.

— **Obdačenje sejmarjev na Ogrskem.** Sejmarji, ki obiskujejo sejme na Ogrskem, tam niso davku podvrženi, ker morajo že tukaj davek odrajtovati. Za slučaj, da bi se jih hotelo vse eno na Ogrskem obdavčiti, naj izjavijo na zapisnik, da davek plačujejo že tukaj (v Avstriji) in po pogodbi ni treba za obisk navadnih letnih ali tedenskih sejmov brez uporabe trajno nakazanega obratnega prostora plačati tudi a Ogrskem davka.

— **V pretepu ubili** so v Scofieldu v meriki 26 let starega Slovenca Jerneja erce, doma v bližini Železnikov na Gornjskem.

— **S tržaškega porotnega sodišča.** V ponedeljek se je pričelo porotno zasedanje v Trstu. Prvi slučaj je bil: rop v Kantridi. Obtožen je bil Božo Gračanin, 27-letni zidar iz Koljana na Hrvaškem, da je dne 30. novembra l. l. v Zametu pri Voloskem napadel z namenom, da ga oropa, šestnajstletnega Slovaka Josipa Damjo. Poslednji se je nameraval izseliti v Ameriko, toda v Reki so ga odklonili, ker je bil bolan na oči. Pridružila sta se mu obdolženec in neki Jurij Vagič, ki sta mu rekla, da ga spremita v drugo potniško pisarno na avstrijskih tleh, kjer da niso tako natančni glede oči. Ko so bili nekoliko pili v Kantridi, odvela sta Gračanin in Vagič slovaškega dečka, češ, da pojdejo po bližini, v gozd ter mu tam zagrozila, eden s kamnom, drugi z nožem, da jima izroči denar. Prestrašeni deček je začel kričati, a Vagič mu je iztrgal novčarico z 240 krognami ter zbežal v gozd, Gračanin pa za njim. Damjo se je vrnil v krčmo in naznanil nekemu orožniku, ki je prišel mimo, kaj se je zgodilo. Začeli so takoj iskati napadalca ter še isti dan aretirali Gračanina na Reki. Vagič je izginil brez sledu. — Gračanin se je izgovarjal, da je Vagič vzel denar, od pa da je tekel za njim na prošnjo oropanca, ki da mu je obljubil 20 K, ako vlovi Vagiča. — Damjo ni bilo k razpravi, ker se ni moglo doznati, kje se nahaja. Priče so spoznale v Gračaninu enega izmed napadalcev. Porotnikom je bilo stavljeno le eno vprašanje, je-li Gračanin kriv ropa. Porotniki so vprašanje soglasno potrdili, na kar je bil Gračanin obsojen v šestletno težko ječo s postom vsakega četrta leta. Ker so bili porotniki sami Italijani, vršila se je obravnava s pomočjo — tolmača. — V torek je bil v tajni obravnavi obsojen 47letni minier Alojzij Albani, pristojen v republiko San Marino, zaradi hudodelstva po § 128 kaz. zak. v osem mesecev težke ječe.

Štajerske novice.

— **Višje deželno sodišče v Gradcu** se je izreklo proti slovenskim vlogam in razpravam na višjem deželnem sodišču graškem.

— **Š Lutrova ulica v Celju.** Zadnja »D. Wacht« pobira paberkke pregrešnih duhovnikov, ki jih je težko kontrolirati z ozirom na njih resničnost. Zato ima seveda boljše kvalifikacijo ta protestantski listič; saj je urejevan v tistem duhu, ki je pod njegovim vplivom dobilo Celje novo ulico — Lutrovo ulico. Lutrova ulica je ob novi

protestantski cerkvi ter novem protestantskem župnišču. Potomcem »celjskega pastora« Mačka iz dobe reformacije je na tej časti le častitati! Prihodnjič dobita gotovo tudi Gustav Adolf ter Maček svojo ulico. Potem šele zasije Celju zlato solnce nove sreče! Pa, ljudje božji, ne pozabite, da živimo v 20. veku!

— **Štiridesetletnica doktorstva.** Prečastiti gospod dr. Gregorec, kanonik pri Novicerkvi, je bil dolgo vrsto let profesor v bogoslovnem učilišču v Mariboru. Neki učenec njegov nas opozarja, da je imenovanec postal dne 12. marca 1868 v Gradcu doktor bogoslovja. Te dni je torej obhajal štiridesetletnico doktorstva.

— **Š Nevarno zbolel** je č. g. župnik v Kamnici Janez Wolf in so ga minoli terek prepeljali v Gradec v bolnišnico usmiljenih bratov. — Tudi č. g. Tomažič, dekan v Kozjem se nahaja od minole nedelje v Gradcu, kjer ga morajo operirati na slepem črevesu. Želimo obema gospodoma, da se kmalu ozdravljena vrnete v domovino.

— **Š Nezgoda s flobert-pisto.** Iz Slov. Bistrice se nam poroča: V ponedeljek dopoldne se je igral ključavničarski učenec Ivan Juršnik pred delavnico svojega mojstra Gosaka s flobert-pisto. Naenkrat počí pištola in kroglija zadene 13-letno deklico Marijano Dorn na levo sence, ki je stala v veži. K sreči je bila v večji daljavi. Kdoglej je odletela in napravila le majhno rano. Ako bi bila deklica stala nekoliko bližje, bi bila večja nesreča neizogibna. Učenec se bo moral radi nepredvidnosti zagovarjati pred sodiščem.

— **Š Porotne obravnave v Mariboru.** 11. t. m. se je imel pred porotnim sodiščem zagovarjati 29-letni Franc Sattler, ker je brez vsakega povoda napadel posestnika Josipa Orlica, ko se je vračal iz Terdo-boje v Gruškovec, ter ga precej nevarno poškodoval na desnem očesu. Porotniki so stavljeno vprašanje glede težke telesne poškodbe soglasno potrdili. Sattler je bil obsojen v dveletno ječo. — Istega dne sta se imela zagovarjati 24-letni Franc Krivec in 28-letni Janez Letonja, kajžarjeva sinova v Vinarjih radi uboja. Prizadejala sta posestniku Sakelešku iz Raztok (pol. okraj Ptuj) sedem ran z nožem, izmed katerih jih je bilo več smrtonosnih. Obtoženca sta bila obsojena: Krivec v šestletno, Letonja v pet in polletno težko ječo. — Dne 12. t. m. je stal pred porotniki 21-letni Konrad Veračnig, trgovski nastavljenec v Mariboru. Obtožen je bil, da je izvršil pri svojem šefu mnogo tatvin. Obsojen je bil v 18-mesečno težko ječo.

— **Š Umrl** je 10. t. m. v Mariboru gosp. Gustav Steinruker, star 72 let. — 11. t. m. je ondi umrl sedlarski mojster g. Anton Prek, star 63 let. — Dne 7. t. m. je umrla v Račjem gosposki Lujiza Rogozinski. Pokopali so jo na protestantovskem pokopališču v Mariboru. — 11. t. m. je v Račjem preminula poštarjeva vdova gospa Friderika Bothe, sestra prej imenovane, stara 71 let. — V Slivnici je umrla 11. t. m. gosposkična Frančiška Wregg, stara 15 let. — V Mariboru je umrla č. šolska sestra Leopoldina Flucher, dolgoletna priljubljena voditeljica učiteljskega. — Na Mariji Reki je umrl posestnik Franc Lobnikar.

— **Š Redek lovski plen.** Dne 4. t. m. so v lovskem okolišu kneza Alfr. Windischgraetza Log — Macelj ustrelili velikega, 120 kg težkega mrjasca, ki se je že več let potikal po gozdih okoli Rogatca. Srečen strelec je bil gozdar Kienzl. Mrjasca so prodali na Dunaju.

Ljubljanske novice.

— **Ij Sami med seboj.** Magistratni stavbinski svetnik Duffe in stavbinski mojster deželni poslanec Filip Supančič. Gospodje na magistratu so lepo sami med seboj. Strastno se branijo vsake opozicije. Kljub temu pade časih kaka iskrica z magistrata. Topot se je zaiskrilo med magistratnim stavbinskim svetnikom g. Duffetom in g. stav. mojstrom ter deželnim poslancem g. Filipom Supančičem na način, da je zadeva prišla pred okrajno sodišče. Danes se je vršila na tožbo g. Duffeta pred okrajnim sodiščem obravnava proti g. Filipu Supančiču, takozvanemu »Häuserkrösus«, kakor se je danes povdarjalo pred sodiščem. G. Duffe toži g. Supančiča, ker mu je ta povodom ogleda stavbe novega Št. Jakobškega župnišča očital, da govori tako kakor bi bil zastopljen oziroma zastopnik tvrdeke Tönnies. Zastopnik Duffetov je bil g. dr. Božidar Vodusek, zagovornik g. Supančiča g. dr. Kokalj, ki je trdil, da je Supančič samo rekel, da ima vtis, kakor bi bil Duffe zastopnik tvrdeke Tönnies. Dr. Vodusek je pojasnjeval: Za zgradbo župnišča pri sv. Jakobu so bila razpisana zidarska in tesarska dela. Supančič je oferiral za zidarska in tesarska dela, dobil je pa samo zidarska dela, tesarska dela pa je dobila

tvrdka Tönnies, ker je bila za 1000 kron cenejša. Supančič je na to delal razne težave. Ko je dovršil svoja dela, odstranil je takoj zunanje odre, katere bi še lahko rabili tesarji. Tesarji so tako morali zopet napraviti nove odre. (Sodnik: S tem se je stavba zopet podražila!) Delo se je s tem znatno zakasnilo. Supančič je opetovano prišel k g. Duffetu pritoževat se nad nedostatki tesarskih del, g. Duffe pa mu je rekel: **Če bi mi vam hoteli sitnosti delati, tedaj bi vam delali sitnosti, ker niste temelja zidali po predpisih, ne po pogodbi, ker ste vanj dali stari material!** Pustite vi tesarska dela pri miru, za nadzorstvo je že mestni stavbinski urad. (Mislimo, da se mora, ako se vidi, da se kdo pri mestnih delih ne drži predpisov, proti dotičniku takoj nastopiti! Ured.) G. Supančič je nato napravil vlogo in na podlagi te vloge se je vršil ogled, pri katerem se je g. Supančič o g. Duffetu izrazil tako kot je zgoraj omenjeno. Zaslisane in zaprisežene priče: mestni komisar g. Fran Govekar, mestni inženir g. M. Prelovšek, mestni stav. asistent g. Zemljič, občinska svetnika Ub. pl. Trnkoczy in Alojzij Lenček so potrdili deloma besedilo deloma smisel omenjenega očitanja. G. Govekar je povedal, da mu je Supančič tudi pravil, da so se porabili gnjili, oz. zeleni tramovi ter da mu je povedal neki kaznjenelec. Zagovornik g. Filipa Supančiča je končno izjavil, da so bile besede g. Filipa Supančiča opravičene kritike. G. Supančič ima pripravljen obširen dokaz resnice. Po strokovnjaških dokazilih, po raznih pričah bo dokazal, da je bil do te kritike opravičen. Za obsežen material potrebuje pa zagovornik za sestavo obrambnega spisa nekoliko časa. Predlaga, naj se v ta namen obravnava za 4 tedne preloži. Sodnik je ugodil tej zahtevi in obravnavo preložil na nedoločen čas. Razume se, da bomo o razvoju te obravnave pisali. Da se je pri današnji obravnavi nakrat pojavil naš poročevalec, gospodom očitvidno ni bilo prav in začudeno so gledali drug drugega, kdo je našemu poročevalcu povedal o skrbno prikrivani razpravi. Za danes ne rečemo drugega: Nekoliko opozicije bi bilo našemu magistratu zelo potrebne!

— **Ij Aktivitetne doklade drž. uradnikom.** Naše poročilo, da pride do Velike noči Ljubljana v II. aktivitetni razred se potrjuje.

— **Ij Deželni muzej** je dobil za leto 1908 državno podporo v znesku 10.000 K.

— **Ij Umrl** je včeraj popoldne na Dolenjski cesti št. 40 gospod Jakob Turk, posestnik in Radeckijev bojevnik iz leta 1848.

— **Ij Dimitrij Slavjanski s svojim zborom v Ljubljani.** V ponedeljek, dne 23. marca 1908 ob polu 8. zvečer v veliki dvorani hotela »Union«, edini koncert ruskega narodnega pevskega zbora pod vodstvom Dimitrija Slavjanskega Agrenjeva. — Spored: I. del: 1. Balada o velikemu Dobrinji Nikitiču iz XI. stoletja. (Dimitrij Slavjanski in zbor.) 2. »Prstan skrivam« starodavna pesem. (Zbor.) 3. »Črnooki mladenič«, zabavni pesem. (Zbor.) 4. »Haz Bulat«, kavkaška romanca. (Dvospev za tenor in bariton.) 5. »Noč je temna, ljubavna pesem. (Samospev Margite Slavjanske.) 6. »Lepi čas je brz minil.« (Samospev Margite Slavjanske.) 7. »Proč s tugo.« (Samospev Margite Slavjanske.) 8. »Breza na polju.« (Dimitrij Slavjanski.) II. del (cerkvene pesmi). 1. »Brezmadežna devica.« (Zbor.) 2. »Pesem kerubinov.« (Zbor.) 3. »Ne zapusti me, Gospod.« (Zbor.) — III. del: 1. »Svečana koračnica«, posvečena ruskemu carju. (Zbor.) 2. »Deklica v gozdu.« (Zbor.) 3. »Na zelenih tratah.« Plesna pesem. (Zbor.) 4. »Vseh gora vrhovi.« (Dvospev Margite in Jelene Slavjanske.) 5. »Ej ulnem.« stara brodska pesem. (Zbor.) Pri harmoniji: M. Ivanov. — Cene prostorom: parterni sedeži po 5 K, 4 K, 3 K in 2 K; balkonski sedeži po 4 K, 3 K in 2 K; galerijski sedeži po 3 K in 2 K; parterna stojišča po 1 K 40 v.; dijaške vstopnice 60 vin. Blagajna se odpre ob 7. zvečer. Predprodaja vstopnic se vrši v Šešarkovi trafiki v Šelenburgovih ulicah. S tem koncertom se Dimitrij Slavjanski poslavlja in je to zadnji njegov koncert.

O koncertu ruske vokalne kapele D. A. Slavjanskega, ki se je vršil dne 11. t. m. v veliki dvorani glasbenega zavoda v Zagrebu, piše »Pokret«, da je krasno uspel. Dvorana je bila do zadnjega mesta napolnjena izbranega občinstva. Točke programa se je izvajalo sijajno; posebno pa so učinkovale duhovne pesmi, zlasti »Gospodi pomiluj«, ki je bil izveden v takih nijansah tonov, da so bili poslušalci prav očarani. Pred vsem treba pohvaliti solistko Marjeto Slavjansko in gosposico Ivanov, kakor tudi nenavadno globoki bas. Od hrvatskih pesmi so bile na sporedu »Moj mili zavičaj« in Zajčev »Nočobdija«. Občinstvo je bilo zadovoljeno ter je aplavdiralo vsaki točki programa. Ves zbor je bil oblečen v prekrasne, bogate ruske kostume, ki so izredno ugajali. Na koncu je celi zbor za-

pel »Lepo našo...«, kar je vzbudilo pravi vihar navdušenja.

— **Ij Nabori v Ljubljani,** smo pred kratkim poročali, so 12. in 20. marca t. l. K temu poročilu pa dostavljamo, da so to redni naknadni nabori in da čas za glavne nabore še ni določen in da se določi šele potem, ko parlament dovoli rekrutni kontingent. Glavni nabori so potemtakem najbrže šele meseca aprila in maja.

— **Ij Ukradel** je predvčerajšnjem ponoči nek neznanec trgovcu g. Rudolfu Stritarju dvokolnico, vredno 25 K.

— **Ij Zatekel** se je pred nekaj dnevi k sodniškemu oficijalu g. Ivanu Pavlinu na Sv. Petra cesti št. 47, velik, črn pes, brez znamke, ima kratko dlako, tace pa vse štiri bele.

— **Ij Morska potapljaška družba »Adria«.** V Lattermanovem drevoredu se proizvaja morska potapljaška družba »Adria« v tri metre globoki posodi ter kaže različna dela potapljačev v morju. Potapljač gre oblečen v potapljaško obleko, ki je zvezana z zračno sesalnico, na prsih in hrbtu težke svinčene plošče, pod vodo in seka ter žaga pod vodo drva. Tudi piše pod vodo ter prinese iz dna vode denar, ki se ga zažene notri. Po desetih minutah pride potapljač zopet na vrh vode ter si odstrani svinčene uteže, in kljub svoji 30 kg teži obleki, plava na površju vode, ker ga vzdržuje v njegovi obleki nabrani zrak. H koncu se pokažejo še moderne rešilne priprave, kot zračni obroči, pasovi iz plutovine itd. Obisk teh predstav, ki se vrše vsako uro, je priporočati zlasti šolski mladini. Vstopnina I. prostor (sedež) 40 v, II. prostor 20 v, otroci in vojakci plačajo polovico.

— **Ij Umrl** so: Marija Škerlj, gostija 71 let, Terezija Kutiaro, kuharica, 46 let, Agata Zupančič, prevoznika hči, 1 mes, Anton Dimnik, mestni ubožec, 77 let, Marija Keber, gostija, 81 let.

— **Ij Iz Amerike** se je včeraj povrnilo 60 Hrvatov.

— **Ij Izgubila** je danes dopoldne neka dama manjšo svoto denarja. — Šolski učenec Gun. Hartmann je našel v Latermanovem drevoredu dragocen prstan. Izgubitelj ga dobi pri najditelju v Spod. Šiški št. 61.

— **Ij Društvena godba ljubljanska** koncertuje danes popoldne v kinematografu »Edison« in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Razne stvari.

— **Spovednik ruskega carja umira.**

Iz Peterburga poročajo, da umira znani Ivan Kronstadtski, carjev spovednik in ustanovnik posebne sekte.

— **Mož ločene kraljeve žene zarubljen.**

V varšavski »Philharmoniji« je nastopil proti honorarju 3000 frankov Toselli. Ker ni nastopil z bivšo saško prestolonaslednico, so ga izžvižgali. Ko se je Toselli odstranil, mu je pa neki koncertni agent zarubil honorar, ker ni igral v Lodzu. Nastal je prepir. Toselli je povrnil predujem.

— **Ob požaru se je zadušilo pet otrok.**

V Frankobrodu se je 12. t. m. zadušilo ob požaru pet otrok.

— **Požari v Berlinu.**

Dozdaj je bilo v Berlinu in v predmestjih 85 požigov.

— **Povzročitelj dveh samoumorov prijet.**

V Berlinu so zaprli 55letnega odvetnika dr. Riedela. Onečastil je neko 15letno služkinjo in neko 17letno prodajalko, ki sta se obe usmrtili.

— **Enostavno sredstvo.**

Neka Angležinja je vprašala dr. Gjonsona, kako bi mogla zavarovati sod izvrstnega piva pred poželičnostjo slug. »Ni druge pomoči,« je dejal dr. Gjonson. »nego da postavite poleg piva sod — izvrstnega vina.«

— **Hudodelci v službi medicine.**

Zadnji čas so začeli ameriški listi pisati, da bi trebalo za medicinske poizkušnje jemati namesto živali — zločince. Rektor medicinske fakultete v Ohiju piše: »Ali bi bila kakšna krivica, če bi se nepopoljšljive hudodelce uporabljalo za zdravniške poizkušnje in bi isti polagali svojo življenje, ki nikomur nič ne koristi, na žrtvenik znanosti?« Drugi zdravnik piše v »Newyork Herald«: »Taki poizkusi bi dajali točnejše uspehe od poizkusov z živalmi. Z druge strani pa bi strah pred takimi poizkusi zmanjšal število zločincev.« — Prav po ameriško!

— **Izgnan princ.**

Abesinski princ Ludovic Menelik je izgnan iz Hamburga, kjer so ga zaprli pred meseci zaradi dolgov po gostilnah.

Zaprta napačna grofica tatca.

V Nici sta prišla dva zaupnika mlado, lepo in elegantno žensko, ki je bila na »Rivieri« splošno znana kot grofica Montevé v najboljši družbi. Dejansko se piše Angela Condemne in vodi popolnoma organizirano četo hotelskih tatov. Pri napačni grofici so dobili orodje za vlom.

Afera sestre Viljemine Wöflingove.

Tudi sestra Wöflingove ima svojo afero. Nedavno je namreč vložila Avgusta Adamovich tožbo proti nekemu ministerialnemu uradniku, ker jo je zapeljal in onečastil z obljubo, da jo poroči. To se je zgodilo leta 1903. Nato je kot igralka nastopala v provinci. Ko se je vrnila leta 1907. na Dunaj, je izvedela, da je njen zapeljivec poročil drugo deklico. Jožefštadsko sodišče je uvedlo proti zapeljivcu predpreiskavo, ki se je pa ustavila, ker je čin že zastarel. Zastopnik Adamovicha je proti zapeljivcu vložil subsidiarno tožbo na naučno ministrstvo.

Nova bolezen v Švici.

V Švici se je pojavila nova bolezen na mačkah, ki se je razširila tudi že na otroke in odrasle. Vsled te bolezni odpadajo lasje z glave.

Dvakrat umrla.

V budimpeštanski židovski bolnišnici je ležala bolna hčerka Lorberjeva. V nedeljo dobe starši obvestilo, da jim je otrok umrl in da more biti sprevod v ponedeljek. Starši so šli v nedeljo v bolnišnico in se prepričali, da je hčerka zares umrla. Ležala je še na svoji postelji. V ponedeljek se podata roditelja k pogrebu. Na poti srečata znanca, ki je tudi imel v bolnišnici bolnega otroka. Ta jih vpraša, kam gresta in ona mu odgovorita, da k sprevodu svoje hčerke, ki je v nedeljo umrla. Znanec osupne ter jih sumljivo pogleda. »Kdo vam je to rekel?« — »Bila sva včeraj v bolnišnici, bila je že mrtva, ravno so jo imeli prenesti v mrtvašnico.« Znanec se je še bolj začudil; zdelo se mu je, da se je Lorberjevima zmešalo. — »Jaz sem ravnokar videl vašo Julčko, sedela je v postelji in pila mleko.« — »Ni mogoče, saj sva jo videla, in tu je tudi smrtovnica.« Vzeli so kočijo, da čim preje dosejo v bolnišnico. Tu so seznali sledečo strašno vest: Dekletce so bili prenesli v mrtvašnico, kjer je ležala celo noč med drugimi mrtvci. Proti jutru, ko je prišel paznik v mrtvašnico, da bi dal dekletce prenesti v dvorano za raztelevanje, vidi, da mala sedi in ihti: Mraz mi je! Paznik se prestraši in zbeži. Pokliče drugo osobje, ki je dekletce preneslo zopet v posteljo med bolnike. Tu sta roditelja zopet našla svojega otroka. Zdravniki so mislili, da bo dekletce ozdravelo. Toda otrok se je po noči med mrliči tako prehladil, da je dobil pljučnico in še isti dan drugič umrl, sedaj pa zares.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBŠTRUKCIJA V OBČINSKEM STARAŠINSTVU NA VRHNIKI.

Vrhnika, 13. marca. Včerajšnje sejo občinskega starašinstva, v kateri je bila na dnevnem redu volitev župana, so liberalci z odsotnostjo obstruirali. Naložila se je zopet vsakemu odsotnemu globa 40 K.

SLOVANSKO-ROMANSKI BLOK.

Dunaj, 13. marca. Danes so se v proračunskem odseku sešli zastopniki Slovencev, Hrvatov, Italijanov in Rumuncev, da se med seboj pogovorijo o skupnem taktičnem nastopu pri razpravah pravosodnega in naučnega budžeta. Razpravljala so se aktualna vprašanja in se je sklenilo konference nadaljevati.

SANIRANJE DEŽELNIH FINANC.

Dunaj, 13. marca. Enketa glede na saniranje državnih financ je končana.

VOLIVNA REFORMA V TRSTU.

Trst, 13. marca. Vlada predloži za tržaški deželni zbor, oziroma mestni svet, sledečo volivno reformo: Poslanev 83. poslovna doba 3 leta. Okraj po mestu kakor dozdaj, vrh tega še sledeči: Sv. Vid s Kjarbolo, Staro mesto, Novo mesto z Greto, Barriera nuova s Škorkljo, Barriera vecchia s Kjadinom, Sv. Jakob. Okolica 1. Servola z M. Magdaleno zgornjo in spodnjo, 2. Rocol, Lonjer, Vrdela, Kolonja, 3. Barkovlje, Rojan, Bazovica, Bane, Gropada, Trebče, Padrič, Opčina, Prosek, Kontovelj in Sv. Križ. 4. mestni razredi izvolijo vsak 17 poslancev, prvi okoliški razred 9, drugi 6 poslancev. Kar se štirih mestnih razredov tiče, volijo v prvem 24-letni moški, ki plačujejo najmanj 400, oziroma 200 K davščin, v drugem, ki plačujejo najmanj 100, oziroma 50 K, potem župniki, državni in občinski uradniki, častniki

v pokoju, profesorji, učitelji, akademiki, doktorji, lekarnarji, tehniki, ladjedelniki, kapitani, v tretjem tisti, ki plačujejo najmanj 20, oziroma 10 K davščin, manjši kapitani itd., v četrtem vsi drugi, ki so stari 24 let in prebivajo vsaj tri leta v mestu. V okolici volijo v 1. razredu vsi tisti, ki so v enakih okoliščinah kakor mestni volivci v prvih treh razredih, v 2. razredu vsi ostali (analogno 4. mestnemu razredu). Uvede se volivna dolžnost. Socialistični »Laboratore« priznava, da je ta načrt vsled obseh splošnih kurij v mestu in okolici mnogo bolj demokratičen, kakor načrt, svoj čas predložen od deželne odbora, ki ni dobil cesarjeve sankcije.

STOLYPINOVA OTROŠKA DEKLA.

Peterburg, 13. marca. Tu so zaprli otroško deklo ministrskega predsednika Stolypina, ker je bila z anarhisti, ki so nameravali atentat na velikega kneza Sergija, v korespondenci.

ATENTATI V PERZIJU.

Teheran, 13. marca. Včeraj se je izvršil atentat na najboljšega šahovega prijatelja.

BOJI V ITALIJANSKI AFRIKI.

Merka, 13. marca. Tu se je vršil boj med italijansko kolono, močno 500 mož, pod poveljstvom poročnika Vitali in domačini Abesinci. Domačini so Italijane obkolili. Boj je trajal prilično dolgo. Italijani so morali naskočiti domačine z bajoneti. Imajo enega mrtvega in štiri ranjene, izgube domačinov so velike.

† DE GIORGIS.

Rim, 13. marca. Tu je nagloma umrl vrhovni poveljnik makedonskega reformnega orožništva general de Giorgis, ki je tu bival na dopustu.

ŽELEZNICA DONAVA-ADRIA.

Carigrad, 13. marca. Srbski poslanik je izročil turški vladi noto glede na koncesijo za železnico Donava-Adria.

V KRALJESTVU BOMB.

Barcelona, 13. marca. Tu so včeraj popoldne na istem mestu, koder je ob prihodu kralja razpočila bomba, našli drugo bombo. Naložili so jo na voz, toda je med prevozom eksplodirala in voz razgnala. Drugo bombo so našli na nekem javnem trgu. Baje so našli še tretjo bombo.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 13. marca.

Pšenica za april	11.99
Pšenica za oktober	9.85
Rž za april	10.69
Koruza za maj	6.71
Oves za april	7.85

Efektiv: 5 nižje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm

čas	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura po Celziju	vetrevi	nebo	padavina v 24 urah
12	9. sveč.	730.4	2.0	sl. sev.	obl.	
13	7. jutrnj.	31.3	-1.1	sl. svzh.	megla	0.2
	2. pop.	31.7	9.2	sl. jzrah.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. 3.1°, norm 3.0°

648

Alojzij Krajo naznanja v svojem lastnem in v imenu svojih otrok **Leona in Vande** ter svojega tasta in tačče **Antona in Ivane Švigelj**, vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest o smrti svoje iskreno ljubljene soproge oziroma matere, hčere, sinahe, svakinje in tete gospe

Antonije Krajc roj. Švigelj,

ki je 11. marca po dolgi in mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti za umirajočega, v 26. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v petek ob 1.5. pop. iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v ponedeljek in torek v župnijski cerkvi v Grahovem.

Predrago rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Prosi se tihega sožalja!

Grahovo pri Cirknici, 12. marca 1908.

656

Se srdcem pliným žalu oznamujeme milým přátelům a ctěným svým známým úmrtí naší milé, něžné dcerušky

Pepíčky.

Zemřela dnes o 1/2 1. hod. noční po krátké, těžké nemoci stará 3 leta.

Pohřeb je zítra t. j. 14. t. m. o 1/2 5. hod. odpolední z mrtvašnice u sv. Kříštofa.

V Lublani, 13. března 1908.

Rodina Čermáková.

Potřil globoke žalosti javljamo svojim ljubim prijateljem in častitim známým pretužno vest, da je umrlo naše milo, nežno dete

Pepička.

Umrlo je danes o 1/2 1. uri po noči po kratki, mučni bolezni, stará 3 leta.

Pogreb je jutri t. j. 14. t. m. o 1/2 5. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu.

V Ljubljani dne 13. sušca 1908.

Rodbina Čermáková.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znanec žalostno vest, da je včeraj ob 6. uri popoldne gospod

Jakob Turk,

posestnik,

previden s sv. zakramenti za umirajočega, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo jutri 14. marca ob 1.3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta 40.

Svete maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Jakoba.

Draga pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 13. marca 1908.

Uršula Turk, soproga. — Margareta, Nežika, Marija in Amelija, hčere. — Jakob Kastelic, Ivan Premrov in Anton Pelo, zetje.

653

Zahvala. 655

Povodom smrti mojega ljubljene soproga, gospoda

Fran Gregorač-a

izrekam srčno zahvalo preč duhovščini, osobito prijatelju rajnika, gospodu župniku Fr. Vrhovšču, slavnemu uradništvu in učitelstvu, gospodu c. kr. okrajnemu šol nadzorniku Josipu Turk, gospodu L. Jelencu kot zastopniku zaveze, slavn. krajnemu šolskemu svetu, občinskemu odboru, gasilnemu dru. tvu, gospodom pevcem in vsem prijateljem pokojnika.

Dolenja vas, 12. marca 1908.

Julka Gregorač,

soproga.

Zahvala.

Za tolažilno sočutje povodom smrti svojega dragega soproga, oziroma očeta, starega očeta, tasta, gospoda

Petra Lassnika

za številno spremstvo k zadnjemu počitku in za darovane vence se najtopleje zahvaljujejo

žalujoči ostali.

654

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega ljubljene sina, oziroma brata

IGNACA GROBOVŠKA

učiteljskega kandidata

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se še zahvaljujemo gospodu prof. Verbiču in gg. drugoletnikom ljubljanskega učiteljskega, ki so se udeležili pogreba, zapeli sočolcu dve žalostinki in mu poklonili krasen venec

Najiskrenejša zahvala vsem!

V OTOČAH, 12. marca 1908.

žalujoči ostali.

652

VINO

je na prodaj v kmečkih kletih. Posreduje in za pristnost jamči »Posojilnica« v Kaštelu, pošta Buje v Istri. — Pošilja tudi manjše sode od 56 litrov naprej. Vino belo in črno od gl. 13.50 do 18.—.

Šivilje in učenke

se sprejmejo takoj pri **A. SINGER, Gosposke** ulice št. 4. 647 1-1

RAZGLAS.

Udje bratovščine svetega Jožefa v Ljubljani se s tem obveščajo, da se vrši

redni občni zbor

dne 19. marca 1908

ob 4. pop. v mali dvorani Mestnega doma na cesarja Jožefa trgu.

Letni doneski po 2 K se pobirajo do konca t. m. v stanovanju in tudi trgovini gosp. **Franjo Zorica**, na Sv. Petra cesti št. 23.

Zaradi pravilne sestave društvenega imenika pozivljajo se vsi oni, ki so že več kakor 2 leti člani tega društva, zlasti pa taki, ki so enkrat za vselej vplačali članarino, ali pa bili letnih doneskov oproščeni, da oddajo najkasneje do 31. maja t. l. listke, na katerem naj bode napisano ime in starost društvenika, dan vstopa v bratovščino, koliko je vplačal članarine in če je bil letnih doneskov oproščen in kedaj.

Istega, kateri bi opustil to storiti do tega časa, bi društvo več ne smatralo svojim članom.

Odbor bratovščine sv. Jožefa.

Hrvaški sabor.

V Zagrebu je bilo včeraj jako živahno. Policija in vojaštvo sta zaprla ceste, ki vodijo na Markov trg. Ob 11. uri dopoldne je prikorakala pred banovo palačo častna stotinja z zastavo in godbo. Postavila se je v red s fronto proti Markovi cerkvi. Dvorana in galerija sta natlačeno polni. Starostni predsednik Barčić otvori ob četrtna 12. uro sejo. Obžaluje, ker mora nekaj izjaviti, kar se ne strinja z njegovim prepričanjem. Nekaj se je zgodilo, kar je proti dostojnosti sabora. (Klici: Proč s trabanti!) Vlada si je prilastila pravice saborskega predsedstva in pooblastila višjega župana zagrebske stolice, da razdeli galerijske vstopnice. (Klici: Proč pismo- noša! Proč trabanti!) Kaj takega si do zdaj še ni dovolila nobena vlada in se mora tako postopano najostreje grajati. — (Klici: Nesramnost.) Dolžan sem, da preskrbim zadoščenje pravicam sabora. Nameraval sem, da odgodim sejo do jutri, če bi ne bila otvorena s kraljevim reskriptom. Spoštovanje do vzvišene kraljeve (Klici: Živio kralj!) osebe je vzrok, da ne odgodim seje in jo le prekinem za pet minut, da se izprazni galerija in da se na novo razdele galerijske vstopnice, kar je neoporekljiva pravica saborskega predsedstva. (Medklici: Kje je ustavna stran- ka? Pri zajtrku!) Predsednik pooblasti za- časnega kvestorja dr. Salavaryja, da naj izvrši njegove ukaze. Poslanci zapuste dvorano. Dr. Salavary poziva obiskovalce galerij, da naj jih zapuste. Nekaj dam ugovarja. Dr. Salavary ponovi svoj poziv. Klic z galerije: Moramo li vsi zapustiti ga- lerijo? Dr. Salavary: Časnikarji ostanejo. Galerije se izpraznijo. Prihajajo novi obis- kovalci, ki imajo po saborskem pred- sedstvu izstavljen izkaznice. Ko se ga- lerije izpraznijo, otvori starostni predsednik zopet sejo. Barčić pozdravlja poslance in jih opominja, naj opuste strankarske pre- pire, da zamorejo z združenimi močmi de- lovati za blagor domovine. V tem velikem zgodovinskem trenutku se ozrimo na sla- vno dobo italijanskih osvobodilnih bojev in združimo vse moči, da se otresemo tu- jega sovražnika. (Klici: Proč s Košutom in Wekerlom! Proč z Rauchom! — Šur- min: Ustavna stranka je mirna!) Starostni predsednik obrazljuje zgodovino italijan- skih bojev. Naglašja, da tudi Hrvati ures- ničijo svoje narodne ideale, če združeni prično boj. Ko sta delovala Mazzini in Ga- ribaldi, je donel z Alp klic v deželo: Proč s tuji! Proč s tirani! (Klici: Proč s tuji! — Dr. Lorkovič: Proč s tuji!) Predsednik Barčić: Naj postane hrvaški narod lastni gospodar svoje usode in naj se uresniči geslo: Proč s tujo vlado! (Starčevićanci: Bog i Hrvati! — Zatuka: To je stari prava- š!) Da zamoremo tukaj izraziti želje na- rodove, smo dolžni zahvaliti junaštvu ma- lega, ubogega a vrliga naroda. Počastimo v zapisniku današnje seje hrvaški narod. Poslanci vstanejo. Burni klici: Živio hr- vaški narod! — Elegović: Živio Hrvati! — Dr. Dušan Popović: Živio hrvaški in srbski narod! — Med koalicijo in Starče- vičanci se vname nekaj minut trajajoč pre- pir. — Dr. Elegović: Proč s Srbi! — Srbi protestirajo. — Dr. Popović miri Srbe. — Dr. Elegović: Belgrajski najemniki. — Ra- dič: Tu je zastopan hrvaški narod. — Nato nadaljuje starostni predsednik svoj go- vor: Vlada, ki je doživela tak poraz, noče proti volji ljudstva odstopiti. Toliko sred- stev je imela na razpolago, a v sabor ni spravila niti enega poslanca. (Klici: V tem smo vsi edini. Vlada mora odstopiti!) — Zato moramo banu in ogrskim lakajem za- klicati: Proč nevrednež! Odstopi! (Živah- ni živio-klici.) Barčić imenuje za zapisni- karje poslance Markoviča, dr. Ogrizoviča, dr. Popoviča in Kotuzoviča. Dr. Ogrizo- vič obžaluje, da niso zastopane v saboru vse hrvaške doline, osobito Reka ne, kar ni postavno. Dr. Bošnjak: To dokazuje, koliko je vredna nagodba. — Ogrizović iz- javi, da hoče Starčevićeva stranka i v bo- doče štiti hrvaško državno pravo. — Dr. Popović prečita na to kraljev reskript na bana, katerega kralj pooblašča, da otvori sabor. (Klici: Živio kralj!) — Predsednik sečnemu načelniku dr. pl. Heroviću: Va- šo ekselenco prosim, naznanite banu, da je sabor zbran in da pričakuje njegovo ekselenco kot kraljevega komisarja. Ob 11. uri 25 minut pride ban baron Rauch v sabor. Spremlja ga sečnji načelniki in višji župani Vuhetič, Junkovič, Hideghety, Jelačić in sečnji svetnik Hervoič. Ban in njegovo spremstvo nosi narodno galo. Ko je korakal ban po Markovem trgu, je igra- la vojaška godba narodno himno. Rauch je zasedel kraljev prestol in prečital kraljev reskript, ki obsega banov program. — Po- slanec Radič je zaklical banu: Proč s tra- banti! Klici: Živio hrvaški kralj! Živeli Hrvati! Poslanci stoje, ko čita ban kraljev reskript, ko ga prečita, izjavi, da je otvor-

jen sabor. Poslance pozivlja, da naj se po- dajo ž njim v Markovo cerkev. Predsed- nik pozivlja poslance, da naj se povrnejo po službi božji v sabor. Po službi božji se povrne ban v svojo palačo, poslanci pa v saborsko dvorano, kjer izroče svoje po- verilne listine. Predsednik zaključi sejo. — Prihodnja seja v soboto.

Kraljev reskript. — Banov program.

Kraljev reskript naglašja, da je bil zadnji sabor razpuščen, ker so se pojavile take razmere, da ni bilo mogoče pričako- vati uspešnega delovanja. Da ne stagnira postavo, se je sklical na banov pred- log sedanji sabor. Ker se različno tolma- čijo določila ogrsko-hrvaške nagodbe, kar ovira ne le normalni razvoj neločljive dr- žavne enote Ogrske in Hrvaško-Slavon- ske, marveč v pogodbenih postavah za- jamčene pravice, je potrebno, da se mo- rajo odpraviti napačne difference glede na jezikovno in na zastavno vprašanje. Do- ločiti se mora pred vsem: a) sabor je opravičen, da na predlog kraljeve hrva- ško-slavonske-dalmatinske deželne vlade določa doklade na direktne davke z ome- jitvijo po posebni postavi; b) pooblastiti se sme ban, da najame v sporazumu z ogr- skim finančnim ministrom dež. posojila. Ker se rešijo ta vprašanja le po regniko- larni deputaciji, bo tozadevne predloge v sporazumu z budimpeštansko vlado stavil primerne predloge. Nikakor pa to ne al- terira neločljivosti v državno skupnost združenih dežel in držav ogrske krone sv. Štefana. Naša vlada predloži saboru za- konski načrt o volivni preosnovi. Naša vlada je dolžna, da predloži zakonski na- črt o najvišjem upravnem sodišču. Gospo- darski razvoj zahteva, da se razdeli sek- cija notranjih zadev tako, da se narodno- gospodarske zadeve nakažejo novemu četr- temu oddelku. Glede na mestne in dežel. občine se mora razširiti občinska avtono- mija. Urediti se morajo osebne zadeve učiteljskega. Reforma se mora izvesti tudi glede na zastareli odvetniški in notarski red, kakor tudi glede na kazenski zakon in na civilnopravni red.

Demonstracije ob otvoritvi sabora.

V sredo zvečer so priredili socialni demokrati ob dohodu novoizvojenih po- slancev veliko demonstracijo. Policija je zastražila dr. Frankovo stanovanje. Bilo je več spopadov s policijo. Zaprli so več eseb. Srbsko-hrvaška koalicija je pa imela v »Kolu« banket, ki so se ga udeležili vsi poslanci koalicije in veliko meščanstva. Na komerzu so govorili dr. Mazura, dr. Mažuranič, dr. Hofer, Gjukič, dr. Po- pović, pravnik Janekovič in Supilo. Z de- žele je došlo v Zagreb 110 orožnikov. Vsak orožnik ima 15 patron. V Rudolfov- i vojašnici je moštvo konsignirano. Ob 10. uri dopoldne so imeli dijaki shod. Jurist Vernič je opominjal svoje tovariše, da naj se vzdrže izgrede. Dijaki so korakali do Mesničke ulice, kjer jih je ustavil kordon. Policija je izpraznila celo Strossmayerje- vo promenado. Na Jelačićevem trgu je kli- cala večja množica: Proč z banom! Proč z vlado! Proč z Wekerlom! Proč Košut! Živo hrvaško-srbska koalicija! — Policija je razkropila demonstrante. Tudi pred cer- kvijo sv. Marka so bile majhne demonstra- cije. Čuli so se klici: Proč z Rauchom! Proč z izdajalcem! — Dijaki so peli: »O du mein lieber Augustin!« Bana so po- zdravili pred cerkvijo s klici: »Servus Pavel!« Ko se je vračal Rauch v banovo palačo, so ga pozdravljali s klici: Abzug Rauch! Proč z veleizdajalcem! — Hrva- ško-srbska koalicija je izdala geslo, da se mora vzdržati pod vsakim pogojem mir. Pravijo, da je vlada sama naročila demon- stracije, ker je hotela izvesti nasilno vlado. Poslanci so pomirjevali množico.

Državni zbor.

Dunaj, 12. sušca 1908.

Deželna bramba.

Proračunski odsek je v torek, včeraj in danes razpravljal o proračunu za dežel- no brambo. Govorniki so naštevati vse želje in zahteve glede na olajšanje vojaš- ke službe, zalaganje armade, podpore rev- nim družinam ob času vojaških vaj itd. Med drugimi sta govorila tudi slovenska poslanca dr. Korošec, katerega govor smo že objavili, in dr. Žitnik, katerega govor objavimo jutri.

Minister za deželno brambo, podmar- šal Georgi, je danes obširno odgovarjal na vsa vprašanja. Rekel je: Vojaški kaz- pravni red je bil gotov že leta 1906. in zagotavlja vse moderne zahteve. Zakasnil se je zaradi jezikovnega vprašanja.

Orožne vaje se bodo v 12. letu opu- stile, sploh pa olajšale. Dopust ob setvi in žetvi na tri tedne se bode letos vpeljal v omejeni meri sploh pri vseh korih. Težko

pa je določiti pravi čas setve in žetve za posamezne dežele.

Vojaška uprava še letos predloži na- črt zakona, ki bode določal podpore rev- nim družinam, katerih očetje morajo k orožnim vajam. Olajšave dobé tudi na železnicah. Izključene pa so potnine na- bornikom, ki so večinoma še neoženjeni in doma.

Vojna uprava se pri zalaganju arma- de vedno bolj ozira na kmetijske in obrt- niške zadruge. V tem oziru hoče deželna bramba nadaljevati to akcijo. Seveda se vojna uprava ozira le na tiste zadruge in društva, ki ponudijo pridelke in izdelke svojih članov.

Minister opozori pri tej priliki na ce- sarjevo pomiloščenje povodom letošnje vladarske šestdesetletnice vseh vojaških ubežnikov, ki so v Ameriki in se niso ude- ležili vojaških naborov. To pomiloščenje velja za dve leti, počenši od dne 2. grud- na 1907.

Minister izjavi z ozirom na dveletno službo, da bode morala vojna uprava za- ltevat več vojaških novincev, ker sicer so izključene vse druge olajšave vo- jaške službe. Zanimivo je tudi, da misli vojna uprava opustiti žrebanje naborni- kov v rezervi. Oziralo se bode le na dru- žinske razmere, kar je gotovo pravičnej- še, nego slepa sreča žrebanja.

Minister izjavi odkrito, da ne olepša- va in ne zagovarja vojaških trpinčenj. Naglašja pa, da se v tem oziru mnogo pre- tirava, kakor tudi glede na samoumre, kakor kaže tudi slučaj Wolfsberg. Ta vo- jak se je obstrelil, ker mu sploh ne uga- ja vojaška služba. Minister je odgovarjal še na druga vprašanja ter napravil sploh ja- ko ugoden vtis s svojo vojaško odkri- tostjo.

Omenimo še, da so leta 1892. izna- šali stroški za deželno brambo, orožništvo in vojaško policijo 37 milijonov kron, za tekoče leto pa že 78.713.752 kron in so se od lani zvišali za 6.800.000 kron. Vzrok je ta, ker dobi deželna bramba več baterij brzostrelnih strojev itd. Sploh se more danes deželna bramba v vsakem oziru meriti s c. in kr. armado.

Za deželno brambo se proračunava 52.371.300 kron, za orožništvo 23.649.764 kron itd.

Volitve v Postojni.

(Dopis iz Postojne.)

Ker že od drugod pošiljajo poročila o »slavni« zmagi liberalcev, naj še mi po- vemo, kako so pri nas prišli do zmage. Naši liberalci so molčali, hudi bili in se bali, ker volivski imenik se jim je te- meljito popravil in kazalo je, da bo naša stranka dobila čez 70 glasov. Zadnji večer so pa stopili na noge. Napravili so dva shoda, enega v gorenjem koncu trga pri pobožnem gorenjem Burgerju, drugega pa v spodnjem koncu pri ključavničarju Su- panu. Na obeh shodih je predlagal župan Pikel, torej mož, ki je bil drugi dan pred- sednik komisije in torej sprejemal glasov- nice, naj se nesejo glasovnice odprte. To je oplašilo naše moze. Na obeh shodih se je z največjo silo vplivalo na sumljive »klerikalce« in enemu so zbrali celo okrog 60 K in tako pokazali, kako dobro in blago je liberalno srce, ki ob volivah deli podpore, po volitvah in pred njimi pa nalaga občinske doklade. Na obeh shodih, na katere so s silo vlačili naše moze, se ni štedilo s pijačo, samo da so dobili častno besedo. Po teh dveh shodih se je pa začelo še hušje delo. Po dva in dva liberalca sta se vrstila po hišah in če nista opravila prva dva ničesar, prišla sta druga dva. To je trajalo celo noč. Tu- di tisti bolni Ditrich, ki nima časa za trške račune, je sedaj ozdravel ter mladeniško čil hodil od hiše do hiše. Tudi župan Pi- kel, ki si tako rad dopisuje z dr. Žitni- kom in od njega lovi svete, tudi on je po- pozabil, da ga je liberalna stranka že več- krat pustila na cedilu, pomagal mu pa kle- rikalni Žitnik, je strastno delal za liberal- ce in celo nekaj grozil, kakor se govori, s plačevanjem potenta. Dični mož Pepe Dekleva, ki je obljubil, da se agitacije ne bo udeležil, ki je imenoval Lenarčiča mo- ža, ki še ni ničesar storil, tudi on je strast- no pomagal. Kar je hotelo ostati doma, to so spravili na volišče z vozi in kar je prišlo na volišče, to je moralo pokazati glasovnice pri vratih stoječemu liberalne- mu generalnemu štabu. Zanimivo je bilo stališče uradništva. Po večini nam je bilo nasprotno. To je tisto uradništvo, katero pozna S. L. S. in njene poslance samo ta- krat, kadar potrebuje njihove pomoči ali za avanzma ali pa za legarske priboljške. Priporočimo jih našim poslancem, poseb- no dr. Žitniku. Po volitvi se je pa pilo,

pilo za žive in mrtve in neka žena je imela dovolj opravila s svojim možem, ker so se mu zahvaljevali liberalci za njegov po- lomljen glas. Ata Arko so lahko ponosni na svoje »kose«, kakor se je izrazil! Mi tem Arkotovim kosom nič ne zamerimo. Smelo lahko pričakujemo, da se bomo tudi pri nas prihodnjič drugače pogledali!

AVSTRIJA.

Enketa za saniranje deželnih financ.

Eksperte dr. Mischler (Gradec) je v seji dne 12. t. m. govoril proti splošni dr- žjavni dotaciji deželam in tudi proti raz- delitvenemu ključu.

Avstrijska delegacija.

V seji avstrijske delegacije dne 12. t. m. zagovarja skupni finančni minister pl. Burian bosanske funkcijonarje proti Klo- fačevim napadom. Naglašja, da so Klofače- va očitavanja neutemeljena. Nato odgovarja na interpelacije. Konstatira se, da se skle- pi avstrijske delegacije vjemajo glede na skupni proračun s sklepi ogrske delega- cije. Aehrenthal ponovi svojo v armad- nem odseku podano izjavo glede na pri- hodnje delegacijsko zasedanje. Roman- czuck graja zastareli način o sestavi dele- gacij po zastopstvu dežel. Rusini imajo le enega, imeti bi pa morali tri delegate. Na- sproti Ogrski je napravila avstrijska poli- tika mnogo napak. V pošteve pridejo: avstrijska in ogrska zbornica ter krona. Govornik obžaluje, da je krona večkrat napačno poučena. Delegacija odobri pred- loge armadnega odseka. Sklepi se odobre nato tudi v tretjem branju. Aehrenthal naznani, da predloži sklepe vladarju v odobrenje. Predsednik upa v svojem kon- čnem govoru, da se izpolnijo tudi zahteve delegacije, ki še niso realizirane. Končno interpelira Klofač zunanjega ministra za- radi Weckerlove izjave na hodniku ogr- ske zbornice, češ, da ni bilo nikakih poga- jani med vladama glede na povišanje čast- niških plač in dohodkov moštva in tudi ne s skupnimi ministrstvi. Seja delegacije se zaključi ob 1. popoldne.

Kronski svet.

Kronski svet se vrši 5. ali 6. aprila na Dunaju. Sklepal bo o prihodnjem zase- danju delegacij in o povišanju častniških plač.

Prihodnje državnozbornsko zasedanje.

Po »Nemško-narodni korespondenci« bo prihodnja seja državnega zbora dne 26. marca. Upajo, da reši do takrat proračun- ski odsek saj sporne postavke naučnega in justičnega ministrstva. Nerešene točke reši odsek v večernih sejah. Če državnega zbora ne bo mogoče sklicati pred 26. mar- com, rešijo do Velike noči postavko »vo- jaški novinci«. Po Veliki noči skličejo de- želne zbornice. Državni zbor bo sklican v poletno zasedanje majnika. Proračun na- meravajo rešiti na vsak način brez provi- zorija.

Moravsko vseučiliško vprašanje.

Glede na moravsko vseučiliško vpra- šanje se je dne 12. t. m. posvetoval Beck z voditelji čeških in nemških strank.

Aktivitetne doklade državnih uradnikov.

Koncem marca ali pa začetkom aprila izda finančno ministrstvo odlok, ki uvrsti uradnike po deželnih glavnih mestih v višje aktivitetne razrede. V ta namen bo- do potrebovali 2.000.000 K.

Obsodba, v kateri pljujejo obsojenci pred porotnike.

Pred dunajsko-novomestnimi porot- niki je bilo obsojenih več vlomilcev od šestmesečne do sedemletne ječe. Po ob- sodbi je nastal škandal. Obsojeni Kreiner kriči: »To ni sodišče!« Kreiner in obsojeni Niederdeckel pljuvata pred porotnike in psujeta sodni dvor.

OGRSKA.

Državni zbor.

Disident Toroczky je vložil v seji, dne 12. t. m. predlog glede na splošno, direktno volivno pravico. Inkompatibili- tetnemu odseku se izroči predlog Slovaka Ivanka, ker je postal škof poslanec Cser- noch, po postavi pa škof ne more biti po- slanec.

Razpust ogrskega državnega zbora.

Weckerle namerava razpustiti ogr- sko-hrvaški državni zbor, če ne reši do Velike noči postavo o poslovnikovi reviziji.

Vojaška vprašanja.

Dr. Weckerle je izjavil, da je priprav- ljen v zbornici podati izjavo, da je uredi- tev častniških plač potrebna, da je pa čas rešitve odvisen od pogajanj. Glede na vo- jaška vprašanja ni bilo nikakih pogajanj.

POROKA KNEZA FERDINANDA BOLGARSKEGA VELJAVNA.

Iz merodajnega vira se poroča, da je knez Ferdinand bolgarski 28. januarja prosil nadškofa Meninija za dispenzo in jo tudi dobil. Sicer je knez Ferdinand bil ekskomuniciran, ker je dal Borisa krstiti v pravoslavju, toda bil je, ker se je hotel poročiti, ad hoc od cenzure, oziroma velikega izobčenja absolviran. Poroka je torej veljavna, kar se tega tiče. To, da je bila sklenjena na Nemškem in ne na Bolgarskem, ne pride nič v poštev. Tudi brez vpoštevanja tridentinske formule je poroka veljavna, ker na Bolgarskem Tridentinum ni razglašen, na Nemškem pa velja konstitucija »Provida« od 18. januarja 1906, po kateri na Nemškem mešani zakoni za veljavnost ne potrebujejo tridentinske forme. Dekret »Ne temere« od 2. avgusta 1907., ki pa uvaža tridentinsko obliko tudi za mešane zakone, stopi v veljavo šele o Veliki noči 1908.

RUSIJA IN MADŽARI.

Ruska vlada je imenovala za ruskega generalnega konzula v Budimpešti Muravjev-Apostola, svetnika ruskega poslanstva v Berlinu. »Rus« piše o tem imenovanju: »Postavljenje diplomata, kakor je Muravjev-Apostol za generalnega konzula v Budimpešti dokazuje, da Rusija vidi v Ogrski državo, ki zasluži ne samo, da ima ruskega generalnega konzula, ampak tudi poslanika. Rusija želi popraviti pogoje iz leta 1848 in stopiti z Ogrsko v dotiko, od katere bi obe deželi imele koristi. Pred Ogrsko stoji sedaj nova Rusija in prenovljeni ruski narod, ki obsoja čin Rusije iz leta 1848«.

BOJI V SOMALILU.

Italijanske čete so napadle vstaški Suliman rod. Ubityh je bilo 460 vstašev. Italijani so izgubili dva vojaka.

KMEČKI NEMIRI V RUMUNIJI.

Iz Bukarešta poročajo, da dohajajo 12. t. m. o kmečkih nemirih vznemirljiva poročila. Kmetje razdeljujejo polja. Kavalerija je ubila dva kmeta.

MULEJ HAFID PROSI ZA MIR? ZOPET NOV MAROŠKI SULTAN.

General d'Amade brzojavlja, da prost Mulej Hafid za mir in da naj se ustavi operacije. Maročani so vjeli Francoza Pareta in Italijana Bianchija. Po pismih z juga in iz notranjega Maroka je proglašen za sultana vplivni šerif Big Soos.

ŠPANSKI KRALJ V BARCELONI.

V Barceloni sta bili 11. t. m. dve eksploziji: Ena zjutraj ob 3. uri, druga zvečer. Oblasti drugi eksploziji ne pripisujejo velike važnosti. Peklenski stroj, ki je razpočil 11. t. m., razpočil je 12 ur prej, ko je došel kralj Alfonz v paviljon.

NOVA ZAROTA PROTI PERZIJSKEMU ŠAHU.

Pri zaprtem luristanskem guvernerju so našli spise, iz katerih sledi, da je nameraval s pomočjo Kurdov pahniti s prestola perzijskega šaha. Guvernerju so poostriili zapor in zaprli tudi šahovega strica in nečaka, ko sta nameravala pobegniti.

JAPONSKA IN AMERIŠKE ZDRUŽENE DRŽAVE.

Novi washingtonski japonski poslanik Takahira je izjavil: »Priateljstvo med Ameriko in Japonsko je tako prirčno, da je podobno nepodpisani zvezi.«

RAZNE POLITIŠKE VESTI

Za ojačenje varstva nemškega prebivalstva v Sosnovicah je došlo pet stotnih vojaštva.—Francosko-angleško razstavo, ki jo obišče tudi francoski predsednik Fallières, otvori angleški kralj koncem prvega ali začetkom drugega tedna meseca majnika. Fallières obišče Angleško oficijelno.—Španski kralj Alfonz se je povrnil iz Barcelone v Madrid 12. t. m. ob 10. uri 45 minut.—Angleški kralj Edvard opusti svoje potovanje v Sredozemsko morje. Ne-

kaj dni se bo mudil v Parizu in se sredi meseca aprila povrne v London.—Francoski ministrski svet je sklenil, da pomilosti osebe, ki so bile kaznovane ob nemirih na južnem Francoskem.—Roosevelt hoče postavno preprečiti borzno igro z vrednostnimi papirji.

Znanost in umetnost.

* **Srbska naučna akademija v Belgradu.** Prošli teden je bilo v Belgradu slavnostno letno zborovanje srbske akademije naukov. Na shodu je bil tudi kralj in mnogo občinstva. Po poročilu o delovanju akademije v letu 1907., je prečital novi akademik Gj. Pavlovič svoje pristopno predavanje o pravosodstvu. Iz govora predsednika akademije, Stojana Novakovića, se vidi, da je akademija tekom 20 let, kar obstoji, izdala nad 200 raznih knjig. Nagrado 900 dinarjev iz ustanove arhimandrita Dučića prisodili so dr. G. Jakšičevi studiji iz diplomatske zgodovine: »O akermanski konvenciji«.

* **Družba sv. Mohorja sprejema** tudi naročila na vezano izdajo Gregorčičevih poezij in sicer stane priprostejša vezava 1 krono, elegantnejša 2 kroni.—Častitim gospodom poverjenikom, kateri pošiljajo letnino zakasnjencev, so na razpolaganje za ta namen položnice c. kr. poštne hranilnice in družbina pisarna jih rada dopošlje, čim dobi naročilo.—Še pred Veliko nočjo bomo objavili uspehi letošnjega vpisovanja.

* **Uspehi Hrvatice v tujini.** Gospica Terezija Oster, rodom Zagrebčanka, ki je dovršila gledališko šolo v Hamburgu in bila potem angažovana kot heroína v Bonnu, slavi sedaj v darmstadtškem gledališču prave triumfe kot Judita v Hebbelnovi žaligri »Judith«.

Tamošnji listi so polni njene hvale. * **Maksim Gorkij.** Po daljšem odmoru je napisal Maksim Gorkij daljšo politiško dramo v treh dejanjih, naslovljeno »Zadnji«. Pravijo, da je v njej več dramatiške moči, kakor v kateremkoli dosedanjem Maksim Gorkovem delu. Drama je sicer namenjena za Ruse, predstavljalo se jo bo pa na Nemškem, ker jo na Ruskem zabranjuje cenzura.

Za pomladno in poletno dobo

popolno izbrana zaloga sveže došlih 25.000 komadov **oblek za dame, gospode, deklice in otroke** in sicer:

- nad 5000 kom. najmodernejših **suknenih oblek** od gl. 4.—, 7-50, 10.— višje
- 1500 **povrnikov in ranglan-sov** najnovejših barv, od gl. 6.—, 9., 12.— višje
- 2500 **oblek za otroke in dečke** od gl. 1-90, 350 višje
- 1000 **dolgih pelerin iz volj- blodove dlake in gum.** od gl. 3.—, 5.— višje
- 5000 **jopičev za dame, pa- letotov, ovratnikov in kostumov** od gl. 3.—, 5.—, 10.— višje
- 10000 **krič, bluz, pasov kakor tudi klobukov za go- spode, sportnih čepic in perila.** 76 40-9

Ob vsakem času v zalogi **pariški in berolinski modeli konfekcije za dam** in **dečke** kakor tudi izvršne **angleške športne obleke in površniki.**

Naročila po meri se izvršujejo naj- fineje in najhitreje na Dunaju.

Pošiljatelj na izbero se pošiljajo povsod tudi brez povzetja.

= Čudovito nizke cene! =

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Pred- in poigre

za orgle ali harmonij

zložil **Ivan Oovirk.** — Cena 3 krone.

Dobi se v »**Katoliški Bukvarnik**« v Ljubljani in pri **skladatelju** v Sinju (Dalmacija). 620 3-3

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se povsod

Veletrgovina dalmatinskega vina

Bratje Novaković

Ljubljana. — Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji.

Priporočajo sl. občinstvu svoja **pristna rdeča, črna, bela in de- sertna vina**, kakor tudi domači **tropinovec, konjak, slivovko** itd. po primernih cenah. 645 80-1

Ceniki in vzorci poštne prosti.

Javna zahvala.

Pred kratkim je bil poslovojni **Hranilnice in posojilnice v Tunjicah** ugrabljen del gotovine, baje na ta način, da so ležali blagajniški ključi na blagajni sami in se je s tem omogočilo storilcu, da je zamogel blagajno odpreti in denar iz nje vzeti.

Vse blagajne, pripadajoče **Zadružni zvezi**, zavarovane so pri

c. kr. priv. občni zavarovalnici

Assicurazioni Generali v Trstu

proti tatinskemu vlamu, vendar pa nismo imeli pravice v tem slučaju zahtevati povrnitev škode, ker se tu ni šlo za vlom blagajne.

Vzlic temu pa je navedena zavarovalnica, vsled priporočila gospoda **Rögerja**, vodje tukajšnjega glavnega zastopa, izplačala oškodovani posojilnici znesek **K 600.— kulantnim potom**, za kar ji izrekamo javno zahvalo in to ugledno zavarovalnico vsestransko toplo priporočamo.

V Ljubljani, dne 10. marca 1908.

Zadružna zveza
v Ljubljani.

619 1-1

Preselitev trgovine.

Podpisana uljudno naznanjam, da sem svojo

modno trgovino v Židovskih ulicah 7

preselila

na **Jurčičev trg** (preje zlatar Wagenpfeil)

kjer mi bode že z ozirom na večji prostor možno, častitim naročnikom vsestransko postreči

z mnogovrstnimi in solidnimi modnimi predmeti.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in prosim prijaznega zaupanja tudi v nadalje.

Z odličnim spoštovanjem

Josipina Podkrajšek.

609 5

Istotam se sprejme učenka.

Podružnice:

Fraga z ograjinikami: Oraben 35, Male stran, Most, ulica 17, Baden, Brno, Opatka Elpa, Opatka Kamen, Moravski Kumburg, Nödling, Novi Jizba, Pilsen, Svltav in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 14, II. Tabarstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vagal Rennweg), III. Lön- wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Seibubrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 29, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alsterstrasse 35, X. Favoritenstrasse 50, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 18, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 160 173

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja

Zamenjava in eskomptiranje

izrabanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.

Podružnica

v Spljetu.

Delniška glavniča:
K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à K 15½. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček K 300.000.—, promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček K 180.000.—. Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4½% obrestim.

Podružnica

v Celovcu.

Rezervni fond:
K 200.000.